శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము

(లేక శ్రీరామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర)

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెదురుమూడి కృష్ణరావుపంతులుగారు, బి. ఏ; శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

ప్రశస్తమైన వస్తువు, అకలంకమైన జీవితము, లోకోత్తరమైన సందేశము. దేహమును పులకరింపజేయు ఆధ్యాత్మికానుభవములు—శైలి సరళము, మధురము. భాష నిర్దుష్టము.—సర్వవిధముల నమూల్యమైన గ్రంథరాజము.

—శ్రీ పా. వే. రాజమన్నారుగారు, గౌ॥ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, మద్రాసు.

* * * ఈ గ్రంథము విషయానురూపమై సుబోధమైన శైలిలో రచింపబడినదనుటకు ఎట్టి సందియమును లేదు. * * *

—శ్రీ పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు.

* * * ఆధునిక కాలములో వెలువడిన కొలది మహాగ్రంథములలో, అన్నివిధముల నిది యొకటి. * * *

—శ్రీ రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు.

496 పుటలు (ద్వితీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 5/-

శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర

(శ్రీ చిరంతనానందస్వామి ప్రణీతము)

ఇందు శ్రీ స్వాములవారి జీవితమున నింతకు పూర్వము గ్రంథస్థములుగాని ముఖ్య సంఘటన లెన్నియో శ్రీవారి సోదరశిష్యులవలన విని వ్రాయబడినవి. ఇది శ్రీ స్వాముల వారి సంపూర్ణ చరిత్ర!

నిర్దుష్టమైన భాష, అందమైన అచ్చు, ఆకర్షకమైన రూపము.

438 పుటలు (సప్తమ ముద్రణము) వెల : { సాదా ప్రతి రూ. 3/- ; అట్ట బైండు రూ. 3-50 }

శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర

(మూడవ కూర్పు)

రచయిత : శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును...చదువవలసిన గ్రంథ మిది...అమృతకలశము!... అనన్యసామాన్య నీతిమంజరి...తియ్యని తెలుగు...పాలవంటి శైలి... —ఆంధ్రప్రభ

246 పుటలు వెల : రూ. 2/-

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

దేవీ మాహాత్మ్యము

(శ్రీ దుర్గాసప్తశతి)

అనువాదకులు : శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

ఇందు మూలశ్లోకములు, వానికి ధారాళమయిన ఆంధ్రానువాదమును పొందుపఱుప బడియున్నవి. అందందు ముఖ్యములును నిగూఢములును అగు శబ్దములకు పాదదీపికలందు వివరణములు చేర్పబడియున్నవి. దేవీనవరాత్రములందును, ఇతర పవిత్రావసరములందును నిత్యపారాయణ మొనర్పవలసిన ఉత్తమగ్రంథము. ఈ గ్రంథప్రాశస్త్యము పూర్తిగా వివరించు పీఠికయు చేర్పబడియున్నది.

(170 + 16) పుటలు ప్రజ్జ్వలమగు ప్రథమ ముద్రణము వెల : రూ. 2/-

శ్రీ వివేకానంద లేఖావళి

(రెండు భాగములు)

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

భారతదేశమున ఇంటింటను ఉండవలసిన పుస్తకములలో నిది యొకటి; బాలికా బాలకు లెల్లరును శ్రద్ధతో పదేపదే చదువవలసిన పుస్తకములలో నిది యొకటి.

ఈ లేఖలయందు దైవభక్తి, మానవరక్తి, కార్యాసక్తి—ఇవి నిరంతరసంయోగము దాల్చి జీవితాంధకారమును దొలగింపజేయు జ్యోతిగ నుండుట స్పష్టము.

-కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి

మొదటి భాగము : 256 పుటలు
రెండవ భాగము : 226 పుటలు

ఒక్కొక్క భాగము వెల : రూ. 1-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

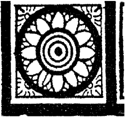
సంపుటము ౧౪ ౧౯౫౭, అక్టోబరు; హేవిళంబి – ఆ సంచిక ౪

విషయసూచిక

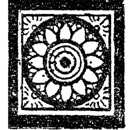

'సర్వేశ్వరుని శరణు జొరుము, అతని కృప నీ యనుభవమునకు అప్పుడు వచ్చును.

-శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౪ } ౧౯౫౭ – అక్టోబరు : : హేవిళంబి – ఆశ్వయుజము { సంచిక

శ్రీః

శ్రీ మీనాక్షీ పఞ్చరత్న స్తోత్రమ్

శ్రీమ చ్ఛంకర భగవత్పాదులు

ఉద్యద్ భాను సహస్ర కోటి సదృశాం, కేయూర హా రోజ్జ్వలాం,
బి మ్బోష్ఠీం, సిత ద న్త పఙ్క్తి రుచిరాం, పీ తామ్బ రాలఙ్కృతామ్।
విష్ణు బ్రహ్మ సు రేన్ద్ర సేవిత పదాం, త త్త్వస్వరూపాం, శివాం,
మీనాక్షీం - ప్రణతో ఽస్మి స న్తత మహం, కారుణ్యవారాంనిధిమ్॥ ౧

టీ॥ అహం = నేను, మీనాక్షీం = మీనాక్షమ్మనుగూర్చి, స న్తతం = సదా, ప్రణతః అస్మి = ప్రణమిల్లినవాడ నగు చున్నాను, మ్రొక్కుచున్నా ననుట. ఆ తల్లి ఎట్లు ఉన్న దనగా, (1) ఉద్యద్ = ఉదయించుచున్న, భానుసహస్రకోటి = వేయికోట్ల సూర్యులను, సదృశాం = పోలి(వెలుంగు)నది; (2) కేయూరహార + ఉజ్జ్వలాం = బాహుపురులతోను హారములతోను ప్రకాశించునది; (3) బిమ్బ + ఓష్ఠీం = దొండపండు(నుబోరయు)కెమ్మోవిగలది; (4) సిత = ధవళము లైన, ద న్త ప ఙ్క్తి = పలు వరుసతో, రుచిరాం = ఒప్పునది; (5) పీత + అమ్బర + అలఙ్కృతామ్ = పచ్చ పచ్చడముతో సింగారింపబడినది; (6) విష్ణు బ్రహ్మ సుర + ఇన్ద్ర సేవిత పదాం = విష్ణువుచేతను బ్రహ్మచేతను దేవేంద్రునిచేతను ఆరాధింపబడిన చరణములు గలది;

(7) తత్త్వస్వరూపామ్ = పరమసత్యమునకు సొంత రూప మైనది; (8) శివాం = శుభముల గలిగించునది; (9) కారుణ్యవారాంనిధిమ్ = దయకు సముద్ర మైనది.

తా॥ మీనాక్షితల్లికి సదా మ్రొక్కుచున్నాను. ఆమె తేజము వేయికోట్ల సూర్యుల తేజమునకు సమానము. బాహుపురులు హారాలు మున్నగు నగలతో ఆమె జాజ్వల్యమానమై ఉన్నది, కెమ్మోవి దొండపండును దొరయునది, పలు వరుస తెల్లగ మెరయు చున్నది, పచ్చ పచ్చడము ఆమె కొక కైసేత, విష్ణు వేమి, బ్రహ్మ యేమి, ఇంద్రు డేమి ఆమె అడుగుల ఆరాధించువారే. జగత్తునకు సకల శుభములు ఆమె వలన గలుగును, దయకు ఆమె సముద్రము పరమసత్యము ఆమెలో రూపు దాల్చినది.

ముక్తా హార లసత్ కిరీట రుచిరాం, పూ ర్ణేన్దు వక్త్ర ప్రభాం,
శిఞ్జ న్నూపుర కిఙ్కిణీ మణిధరాం, పుష్పప్రభా భాసురామ్,
స ర్వాభీష్టఫల ప్రదాం. గిరిసుతాం, వాణీరమా సేవితాం ॥ మీనాక్షీం ॥ ౨

టీ॥ (ఆమె), (1) ముక్తా = ముత్యాల, హార = దండలతోను, లసత్ = పళపళని, కిరీట = కిరీటముతోను, రుచిరాం = వెలుగొందునది; (2) పూర్ణ + ఇన్దు = నిండుచందురుని (వెలుగును)బోలిన, వక్త్రప్రభాం = నెమ్మోముకాంతిగలది; (3) శిఞ్జత్ = ఘల్లుఘల్లుమనుచున్న, నూపుర = అందెలోని, కిఙ్కిణీ = గజ్జెలను, మణి = రత్నాలను, ధరాం = దాల్చినది; (4) పుష్పప్రభాభాసురాం = పూలకాంతులచేప్రకాశించునది; (5) సర్వఅభీష్టఫలప్రదాం = కోరినప్రయోజనాలనన్నింటినిచ్చునది; (6) గిరిసుతాం = హిమవంతునిపుత్త్రి; (7) వాణీరమా సేవితాం = సరస్వతిచేతను లక్ష్మిచేతను ఆరాధింపబడినది.

తా॥ ఆ మీనాక్షమ్మ పర్వతరాజపుత్రి, లక్ష్మీసరస్వతులు ఆమెకు పాదపరిచారికలు, ఆమె తలపై నొక తళతళని కిరీటమును, మెడలో ముత్యాల హారాలును, రకరకాల పూల కాంతులును సొంపుకులుకుచుండును; ఆమె నెమ్మోముకాంతి, నిండుచందురుని వెలుగును బోలినది; ఆమె దాల్చిన రత్నాలును అందెలోని చిఱుగజ్జెలును ఘల్లుఘల్లు మనుచుండును. ఎవరేమి కోరినను ఆమె అనుగ్రహించును. దయాసముద్రురాలైన ఆమెకే సదా నా మ్రొక్కు.

శ్రీవిద్యాం, శివ వామ భాగ నిలయాం, హ్రీం కార మ న్త్రోజ్జ్వలాం,
శ్రీ చ క్రాఙ్కిత బిన్దు మధ్య వసతిం, శ్రీమ త్సభా నాయకీమ్,
శ్రీమత్ షణ్ముఖ విఘ్నరాజ జననీం శ్రీమ జ్జగ న్మోహినీం ॥ మీనాక్షీం ॥

టీ॥ [ఆమె] శ్రీవిద్యాం = మాతృఉపాసనా రూప విద్యా స్వరూపిణి, శివ వామ భాగ

నిలయాం = పరమశివుని మేని యెడమ సగము నెలవుగా గలది, హ్రీంకార మన్త్ర + ఉజ్జ్వలాం = 'హ్రీం' అనెడి మంత్రము నధిష్ఠించి వెలు గొందునది, శ్రీచక్ర + అఙ్కిత బిన్దు మధ్య వసతిం = (విష్ణూపాసకులకు సాలగ్రామమువలెను శంభూపాసకులకు లింగమువలెను మాతౄపాసకులు చేసెడి ఆరాధనాదులకు లక్ష్య మైన) శ్రీచక్రమున గుఱుతింపబడిన చుక్కకు నడుమ నెలకొన్నది, శ్రీమత్ సభానాయకీమ్ = మాతౄపాసకులసమూహమునకు ప్రాప్యప్రాపకురాలు లేక, మధుర లోని శెందమిళ విద్వత్సంఘమునకు నాయకురాలు, శ్రీమత్ షణ్ముఖ విఘ్నరాజ జననీం = విభూతిమంతు లైన కుమారస్వామికిని వినాయకునకును తల్లి, శ్రీమత్ = కలుము లెల్ల గలదై, జగత్ = విశ్వమును, మోహినీం = మోహింప జేయునది.

తా॥ మాతౄపాసనా విద్యా స్వరూపిణి మా మీనాక్షమ్మయే, మాతౄపాసకుల కెల్ల లక్ష్య మైన శ్రీచక్ర మందలి బిందుస్థానమున నెలకొని యుండునది మా మీనాక్షమ్మయే, మాతౄపాసకులకు ప్రాప్యయు ప్రాపకురాలును మధురలోని శెందమిళ విద్వత్సంఘమునకు నాయకురాలును మా మీనాక్షమ్మయే. హ్రీం అను మంత్రమునకు అధిష్ఠాన దేవతగా వెలు గొందునది మా మీనాక్షమ్మయే, విభూతిసంపన్ను లైన కుమారస్వామివి గణనాయకుని కన్న తల్లి మా మీనాక్షమ్మయే, ఇక ఈ జగత్తును తన మాయాజాలమున తగుల్కొల్పునది శ్రీమంతు రా లైన మా మీనాక్షమ్మయే. ఆమెకు సదా నా మ్రొక్కు.

శ్రీమ త్సున్దర నాయకీం, భయహరాం, జ్ఞానప్రదాం, నిర్మలాం,
శ్యామాభాం, కమలాస నార్చిత పదాం, నారాయణ స్యానుజామ్,
వీణా వేణు మృదఙ్గ వాద్య రసికాం, నానా వి ధాడమ్బికాం॥ మీనాక్షీం॥ ౪

టీ॥ (ఆమె) శ్రీమత్ = ఐశ్వర్యవంతుడైన, సున్దర = సుందరేశుడు అను పేర మధురలో వేంచేసి యున్న పరమశివునకు, నాయికీం = వల్లభ, భయహరాం = వెఱపులను బోగొట్టునది, జ్ఞానప్రదాం = ఎఱుకను ప్రసాదించునది, నిర్మలాం = కళంకము లేనిది, శ్యామాభాం = చామని మేని చాయ గలది, కమల + ఆసన = బ్రహ్మదేవునిచే, అర్చిత = పూజంపబడిన, పదాం = చరణములుగలది, నారాయణస్య = శ్రీమహావిష్ణువునకు, అనుజాం = చెల్లెలు, వీణా వేణు మృదఙ్గ = వీణెయు, పిల్లంగ్రోవి, మద్దెల — ము న్నగు, వాద్య = జంత్రసంగీతమందు, రసికాం = రసమును (= సారమును) గ్రహించునది, నానావిధ + ఆడమ్బికామ్ = రకరకాలవికాసము గలది.

తా॥ ఆ మీనాక్షమ్మ నెమ్మేను కళంక రహితము, చామని చాయ గలది, ఆమె నీలమేఘశ్యామునకు నారాయణునకు చెల్లెలు, సుందరేశు డను పరమశివునకు ప్రాణేశ్వరి, ఆమె చరణములను బ్రహ్మదేవుడు సైతము ఆరాధించును. ఏల యన జ్ఞాన మిచ్చునది ఆమె, భయాలను పోగొట్టునది ఆమె; ఆమె లీలావిజృంభణము నానా విధము. దయాసముద్రురా లైన ఆమెకే సదా నా మ్రొక్కు.

నానా యోగి మునీన్ద్ర హృన్నివసతిం, నానార్థ సిద్ధి ప్రదాం,
నానా పుష్ప విరాజితాఙ్ఘ్రి యుగళాం, నారాయణే నార్చితామ్,
నాదబ్రహ్మమయీం, పరాత్పరతరాం, నానార్థ తత్త్వాత్మికాం ॥ మీనాక్షీం ॥ ౫

టీ॥ (ఆమె) నానా = పలువురైన, యోగి = యోగసాధకులయు, ముని + ఇంద్ర = మునిశ్రేష్ఠులయు, హృత్ = హృదయము, నివసతిం = ఉనికిపట్టుగాగలది, నానా = పలువిధములైన, అర్థ = జీవితప్రయోజనాలకు, పురుషార్థాలకు, సిద్ధిప్రదాం = సిద్ధించుటను గలిగించునది, అనగా సిద్ధింపజేయునది, నానా = రకరకాల, పుష్ప = పూలచే, విరాజిత = వెలుగొందింపబడిన, అఙ్ఘ్రియుగళాం = అడుగులజంటగలది, నారాయణేన అర్చితాం = శ్రీమహావిష్ణువుచేత పూజింపబడినది. నాదబ్రహ్మమయీం = బ్రహ్మస్వరూపమనుకోబడెడు నాదమే తానైనది, పరాత్ = పైదానికంటె, పరతరాం = మిక్కిలి పైవడినది, నానా = పెక్కువిధములైన, అర్థ = పదార్థములకు, తత్త్వఆత్మికాం = (దానిదాని) స్వభావమైనది.

తా॥ పైవారందఱ స్థానముకంటె పైది మా మీనాక్షమ్మ స్థానము. ఆమెను శ్రీమహావిష్ణువు సైతము ఆరాధించును, పూజార్పితములైన వివిధపుష్పాలతో ఆమె అడుగుల జంట ప్రకాశించుచుండును. యోగులును మునులును ఎందఱెందఱున్నారో, అందఱి హృదయములును నాతల్లికి ఉనికిపట్లు. సకలపురుషార్థముల సిద్ధియు, ఆమెచేతులలో ఉన్నది. నిప్పునకు వేడి స్వభావము, మంచునకు చలువ స్వభావము, ప్రతివస్తువులోను దాని దాని స్వభావముగా నెలకొని యుండునది మా మీనాక్షమ్మయే. బ్రహ్మస్వరూప మనుకొనబడెడు నాదమును ఆమెయే. ఆమెకు సదా నా మ్రొక్కు.

కొట్లాటవల్ల నష్టపడ్డ ప్రాంతాలకు శ్రీరామకృష్ణమిషనువారి తోడ్పాటు కార్యక్రమం

రామనాథపురంజిల్లా, చెన్నరాష్ట్రం.

విన్నపం

1957 వ సంవత్సరం సెప్టెంబరునెల రెండోసగంలో చెన్నరాష్ట్రాన రామనాథపురంజిల్లాలోని కొన్ని తాలూకాల ప్రజలు దురదృష్టవశాన కొట్లాడుకోవడం, కొంపలు తగులపెట్టుకోవడం, పొడిచి చంపుకోవడం మూలాన ఏర్పడ్డ అపారప్రాణధననష్టాన్ని విని మనోవ్యథ చెందని మహాజనులు ఉండరు కదా. రామకృష్ణమిషను వారు అక్కడ సాహాయ్యకార్యక్రమానికి పూనుకోవడం ఎంత జరూరో, చెప్పవలెనా ? వారిసాహాయ్యకార్యక్రమ కేంద్రం ఒకటి మనమదురైలో నెలకొల్పబడింది. దెబ్బ తిన్న ప్రాంతాల కన్నిటికిని ఆ సాహాయ్యం అందజేయబడవలె, వీధుల పాలైన ప్రజలకు నీడలు నిర్మించవలె, పైకప్పులు కూలిపోయిన ఇండ్లకు పైకప్పులు వేయవలె, గోడలు పడిపోయిన యిండ్లకు పునాదులతో లేపవలె. సర్వస్వం పోగొట్టుకొన్న దీనులకు కూడు గుడ్డ మొదలైనవి సరఫరా కావలె. జరూరుగా కావలె, అన్నిటికి పైకం అవసరం, దీనసంరక్షణకై విరాళా లిం డని ఉదార మహాజనులకు మా విజ్ఞప్తి. విరాళాలు వస్తురూపంలో కాక పైకంరూపంలో ఉండడమే ఎక్కువ సౌకర్యం. విరాళాలను మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణమఠ మానేజరుగారు కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా స్వీకరిస్తారు.

కైలాసానందస్వామి
మదరాసు రామకృష్ణమఠమిషనుల అ లు.
7-10-1957.

మాతృ లీలా లహరి

(సంపాదకీయము)

పరమసత్యము ఒక్కటే. అది సచ్చిదానంద స్వరూపము. ఒకటి నిత్యమును ఒకటి లీలాత్మకమునుగా దైవమునకు రెండు వైఖరులుకలవు. వేలు వేలు సాధనలచే ఆ రెంటిని సాక్షాత్కరించుకొన్న శ్రీరామకృష్ణుడు ఇట్లు అనెను— ''దేవుడు రూపసహితుడు అనుటయు నిజమే, రూపరహితుడు అనుటయు నిజమే''. ''ప్రత్యేక రూపము నీటికి లేదు, మంచుగడ్డకు ఉన్నది, అట్లే అపరిచ్ఛేద్యమైన సచ్చిదానందము భక్తిచే ఘనీభవించి మంచుగడ్డవలెనే రకరకాల రూపముల దాల్చును. ఏతత్త్వమును మీరు బ్రహ్మ మందురో దానినే నేను తల్లి అందును''.

లోకమాత పెక్కు రూపాలతో భక్తులకు తన్ను అగపఱచుకొన్నది. ఒక కొందఱ అనుభూతులను ఈ క్రింద ప్రస్తావింతుము—

శ్రీతోతాపురి గొప్ప యోగి, జ్ఞాన మార్గ ప్రతిపాదితములైన 'సారాసార వివేక' 'సమాధు'ల ద్వారా ఉన్న తోన్నతమైన మెఱుకను ప్రాపించిన వాడు, పటువయిన దేహము గల వాడు, ఐహికపరులను బంధించు మాయాజాలమునకు దవ్వుగ పవిత్ర వాతావరణమున ఎదిగినవాడు, దివ్యశక్తిస్వరూపిణిని లోకమాతను దర్శించు అవకాశము కాని శరణు పొంద వలసిన యక్కఱ కాని ఆయనకు లేదు. లోకజననిముద్దుబిడ్డడగు శ్రీరామకృష్ణుని వ్యక్తి గుణములు ఆయనను ఆకర్షించినవి. దక్షిణేశ్వరమున ఉండిన దినాలలో చేతులతో తట్టుచు నామగానము చేయు చున్న శిష్యుని ఆయన 'ఏమోయి, చప్పాతీలు చేయు చున్నావా ఏమి' అని పరిహసించెడివాడు. అంతటి పరమైకాంతచిత్తునకు ఒక సారి అతిసారవ్యాధి దాపురించినది. కడుపునొప్పి మిక్కుటమై నిర్గుణ బ్రహ్మనిష్ఠమైన చిత్తమును ఉద్ధూత లూపినది. దేహబాధ నోర్వ లేక ఆయన గంగలో దూకియైనను జీవితమును తుద ముట్టించుకొన గోరెను. అర్ధరాత్రమున గంగలో కాలి నడకన ముందున కేగ జొచ్చెను. శ్రీశారదానంద స్వామి ఈలాగు వ్రాసినారు — ''నేటిరాత్రి అగాధమైన భాగీరథి ఎండి పోయినదా? లేక అతని మనఃకల్పన అటు వెలువడినదా? ఎవరు చెప్ప గలరు? తోతాపురి ఆవలిగట్టునకు చేరి పోయెను గాని, తాను మునిగి పో గలంత నీరతనికి లభింప దాయెను. క్రమక్రమముగ ఆ నిశాంధకారమున ఆవలిగట్టునందలి చెట్లును ఇండ్లును నీడలవలె కనిపింప సాగగా, తోతాపురి నివ్వెఱపడి ''ఏమి వింత దివ్యమాయ ఇది! ఒక వ్యక్తి మునిగిపో గలంత నీరైనను ఏటిలో లేవే. ఏమి విని యెఱుగని దైవ లీల!'' అని తలంచెను. అంతట అంతర్యామిగ నున్న ఎవరో ఒకరు ఆయన మతిని గప్పియుండిన తెరను తొలగించిరి. ఒక మహోజ్జ్వల కాంతి ఆయన మతిని మిఱుమిట్లుగొలిపినది. ఎటు చూచినను అమ్మయే కనిపించినది, అమ్మ, అమ్మ, అమ్మ,

లోకాలను కన్న తల్లి, అచింత్యశక్తి యైన తల్లి! భూమిలో అమ్మ కనిపించినది, నీటిలో అమ్మ కనిపించినది, మేను అమ్మయే, మనస్సు అమ్మయే, రోగము అమ్మయే, ఆరోగ్యము అమ్మయే, జ్ఞానము అమ్మయే, అజ్ఞానము అమ్మయే, బ్రదుకు అమ్మయే, చావు అమ్మయే, కన నైనది, విన నైనది, తలంప నైనది, ఊహింప నైనది సకలము అమ్మయే. ఆమె అగుదానిని కాకుండ చేయును, కాని దానిని అగునట్లు చేయును. ఆమె సంకల్పము లేనిదే దేహధారి ఆమె ప్రభావమును తప్పించుకో లేడు, చావ గోరినను చావ నైన లేడు. దేహ మనోబుద్ధులకు అతీత ఐనదియు ఆ తల్లియే, సాటి లేని 'తురీయ', నిర్గుణ. చిరకాలముగ తోతాపురి ఏ బ్రహ్మమును ఆరాధించుచు తన హృదయ పూర్వక ప్రేమభక్తికి లక్ష్యముగ ఒనర్చుకొని యుండెనో, ఆ బ్రహ్మము ఈ తల్లియే. శివుడును శక్తియు హరగౌరీస్వరూప మగు ఏక తత్త్వమే; బ్రహ్మమే బ్రహ్మశక్తి, బ్రహ్మశక్తియే బ్రహ్మము, రెండు నొక్కటే''.

అట్టిది ఒక మహాజ్ఞానయోగీంద్రుననుభూతి.

II

ఇకను శ్రీరామకృష్ణుడో, వివిధదశానుభూతులు గన్న వాడు. మాతృసాక్షాత్కార సంజనితానందమును ఆయన అనుభవించిన ప్రకారాలు లెక్కకు మిక్కిలి యైనవి. తోతాపురికి గలిగిన దని పైని ప్రస్తావిత మైన అనుభవముతో తులతూగు గొప్ప అనుభవము శ్రీరామకృష్ణునకును గలిగినది. అది ఆయన వాక్కులోనే ఇట్లు వర్ణితము — ''సమస్తము గను తానే రూపొందితి నన్న తత్త్వమును లోకమాతయే నాకు కనబఱచినది. సమస్తమును చిన్మయమే అని ఆమె నాకు చూపినది. విగ్రహము చిన్మయము, బలిపీఠము చిన్మయము, చలువఱాతినేల చిన్మయము, సమస్తమును చిన్మయమే. గదిలో నున్న దెల్ల సచ్చిదానందనిమగ్నముగ నాకు కనిపించినది''.

III

శ్రీశంకరులనుగూర్చి ఒక కథ వాడుకలో ఉన్నది. ఒకనాడు ఆయన వారాణశి వీధులో కదానిలో పోవుచుండినా డట. ఆ వీధిలో ఒకపీనుగు పడియుండె నట. ఒక యువతి, చనిపోయినవాని పత్ని కాబోలు, ప్రక్కనే కూర్చుండి విలపించుచుండె నట. అట ఉన్న వారితో శ్రీశంకరులు ''పీనుగును ఎత్తివేయుడు' అన్నా రట. ఆ మగువ ''ఏల, తొలగి పొమ్మని ఆపీనుగుతోనే అన రాదా'' అని బదులు చెప్పిన దట. ''తనంతట కదలు శక్తి పీనుగున కెక్కడిది'' అన్నా రట శంకరులు. ''ఈ దేహము ఏపాటి? తన్ను కదల్చు శక్తి ఒకటి లేనిదే, ఇదే కదల లేనప్పుడు, శక్తి నిరపేక్షముగా, ఈ జగత్తు సాగుచుండు నను అభిప్రాయ మెట్లు తమకు కలిగినది?'' అని ఆ మహిళ శంకరులను అడిగిన దట. పరాశక్తి ఒకటి కల దనియు ఈ జగత్తు ఆమెలీలావిలసితమే అనియు నొక క్రొత్త దారి శంకరులకు తెఱచి చూపబడిన ట్లయ్యెను. ఈ జ్ఞానము ఆవశ్యక మైనదే. ఏల యన, 'వ్యావహారిక' 'పారమార్థిక' రంగాల నడుమ నుండనిదే, జగత్తుయొక్క వ్యావహారిక సత్యత నించుక గుర్తింపనిదే, సిద్ధుడు సంఘమున పారమార్థిక పునరుద్ధరణమున కైనను దేనిని గాని సాగింప లేడు. ఈ సాక్షాత్కారానంతరము శ్రీ శంకరులు ప్రసిద్ధ మైన తమ 'సౌందర్యలహరి'

మొదటి శ్లోకముననే—

శివ శ్శక్త్యా యుక్తో యది,
భవతి శక్తః ప్రభవితుమ్
న చే దేవం, దేవో
న ఖలు కుశలః స్పన్దితు మపి.

[శక్తిఁ గూడిన యప్పుడే శక్తుఁ డగుచు
శివుఁడు లోకాల సృజియించుఁ జెన్ను మీఱ,
శక్తిఁ గూడని శివునకు శక్తి లేదు
కాలు సేతుల నేనియుఁ గదలుపఁగను]

(అనువాదము అస్మదీయము)

అని కీర్తించినారు. ఈ విషయమునే శ్రీరామకృష్ణుడు "బ్రహ్మము నిర్వ్యాపారము, సృష్టి స్థితి సంహారవ్యాపార వ్యాపృత మైనప్పుడు ఆ బ్రహ్మమే ఆదిశక్తి అన బరగును. ఆ శక్తిని ఆరాధింప వలెను' అను మధుర ఫణితిలో చెప్పి యున్నాడు.

IV

నరేంద్రనాథునకు [ఇతడే అనంతరకాలాన శ్రీవివేకానందస్వామి] లోకజననియందు నమ్మకము లేదు. బ్రాహ్మసమాజీయు డై నందున, సాకారబ్రహ్మము నతడు అంగీకరింపడు. తండ్రి మరణానంతరము, కుటుంబము మిక్కిలి పేదఱికమునకు అగ్గ మైనందున నరేంద్రునకు జ్ఞాన సాధనలకు వ్యవధి చాలకుండెను. దైవసాహాయ్యమున ఆపేదఱికమును తొలగింపు మని, నరేంద్రుడు శ్రీరామకృష్ణుని బలవంతపెట్టి ప్రార్థించెను. ఎంతో ప్రేమతో గురుదేవుడు "అబ్బాయి, అటువంటి మాటలు నా నోటికి రావు అనుట నీకు తెలిసిన విషయమే, నీవే ఏల ప్రార్థింప రాదు? లోకజననిని నిరాకరింతువే, అదే నీ యీ కష్టాల కన్నిటికిని కారణము, నేటి రాత్రి గుడికి పొమ్ము, దేవికి ప్రణమిల్లి వర మడుగుము. ప్రేమమయి ఐన నా తల్లియే బ్రహ్మశక్తి. ఆమె శుద్ధ చిత్స్వరూపిణి. సంకల్పమాత్రముచే ఆమె ఈ జగమును సృజించెను. సంకల్పించినచో ఆమెకు ఏది అసాధ్యము?" అని ఓదార్చి పంపెను. నరేంద్రుడే ఈలాగు వర్ణించినాడు — "బయలుదేరగనే నన్నొక గాఢోన్మాదము ఆవేశించినది. నేను తూలుచుంటిని. జననిని ప్రత్యక్షముగ కందును, ఆమె దివ్యవాణిని తప్పక విందును అను గట్టి నమ్మకమునకు లోనైతిని. తక్కిన యన్నింటిని మఱచి, ఆ తలంపొక్కదానిలో పూర్తిగ మునిగి యుంటిని. గుడిలోని కేగితిని, అమ్మ సాక్షాచ్ఛుద్ధచిత్స్వరూపిణి అనియు, ఆమె ఉనికి వాస్తవ మనియు, నిరవధికప్రేమకును సౌందర్యమునకును ఆమెయే ప్రభవ మనియు కంటిని, నా డెందమున ప్రేమభక్తి ఉప్పొంగెను. ఆనందపరవశుడనై మరల మరల ఆమెకు నమస్కరించి, "అమ్మా, నాకు వివేకము నిమ్ము, నిస్సంగత్వము నిమ్ము, దివ్యజ్ఞానమును భక్తిని ఇమ్ము, నీ సందర్శన భాగ్యము నాకు నిరంతరము గలుగ నిమ్ము" అని ప్రార్థించితిని. నా హృదయమున శాంతి వెల్లి విరిసెను. విశ్వ మెల్ల పూర్తిగ మాయ మయ్యెను. అమ్మ మాత్రమే నా డెందాన నిండి యుండెను".

ఐహికప్రయోజనాలను అడుగుద మని నరేంద్రుడు ముమ్మార్లు పోయినాడు కాని, అమ్మను చూడగానే తుచ్ఛ ప్రయోజనాలను అడుగుటకు సిగ్గు జెంది, పారమార్థికవిశేషములను ప్రసాదింపు మనియే కోరెను. గుడినుండి వెలువడి ఆరాత్రి అంతయు—

"లోకాల పాలింతువో కాళి తల్లి"

అను పాటనే పాడుచుండెను. 'నరేంద్రుడు

లోకమాతను అంగీకరించినాడు, చాల మంచి' దనుచు శ్రీరామకృష్ణుడు తన సంతోషమును వెలిపుచ్చెను.

తర్వాత మఱి కొన్ని యనుభూతులు గాంచిన పిదప, నరేంద్రునకు సమస్తమంమును పైకి లోకవినాశకములుగ గన్పట్టు వైఖరులలోగూడ జననియే కాన్పింప జొచ్చినది.

ఒక రూప నాశము వేఱొక రూపప్రాప్తికి అందించు నప్పుడు, ఆ నాశము నాశమే కాదు. హిందువుల విశ్వాసములలో ఇది సాటి లేనిది. దీనిని శాక్తులు ప్రత్యేకముగ ఆదరింతురు. లయశక్తిని ఎక్కడివాడో అయిన దయ్యాల నాయకునకు (సేటనుకు) విడిచి పెట్ట లేదు. సౌమ్య కరాళ రూపాలు రెండును తల్లివే. జగన్మోహన మగు త్రిపురసుందరీరూపాన ఆమె సృష్టికర్త్రి, భయంకర కాళీరూపాన ఆమె సంహారకారిణి. కరాళరూపాన దేవిని సాక్షాత్కరించుకొన్నప్పటి తన యనుభూతిని శ్రీ వివేకానందస్వామి 'కాళీమాత' అను కావ్యమున పొందుపఱచి యున్నాడు-

అమ్మ, రావమ్మ, మాయమ్మ రమ్మిటకు;
భీతికర్త్రి వటంచు పేరొప్పు నీకు;
నీ రూపె లోకాళి నీ ఊనర్చెడిని;
పాద మెత్తి యిడితివా యేని, జగము
లుఱ్ఱూత లూగుచు, నొగి నాశ మందు.
కాలమ్ము నీవె, లోక లయ కర్త్రి నీవె;
అమ్మ, రావమ్మ, మాయమ్మ, రమ్మిటకు.

స్త్రీప్రాథమ్యమును సాధించుకొనుటకై స్త్రీ లేర్పఱచుకొన్న శాస్త్రమే 'తంత్రశాస్త్ర' మని కొందఱందురు. ఆ ప్రతిపాదనను స్వామిజి యనుభూతి నిశితముగ ఖండించినది. కేవలము స్వానుభవములో చూచుకొన్నను, క్షేత్రబీజములు (స్త్రీపురుషులు) ఉభయమును ఉండ కున్న సృష్టి సిద్ధింపదు. మామూలు జీవితములో కూడ తల్లి వంతు ఎక్కువ జరూరు, ఎక్కువ సేపు చెల్లును. భక్తుల వైఖరులను బట్టి దైవము తల్లిగను ఉండ గలదు. తండ్రిగను ఉండ గలదు. పారమార్థికదృష్టితో చూతు మేని బ్రహ్మమునకు స్త్రీత్వపురుషత్వాలు లేవు. సంస్కృతభాషలో మాతృశబ్దము పుంలింగమును స్త్రీలింగమును కూడ నగును.

V

రామప్రసాదుడు పదునెనిమిదవ శతాబ్దమున నుండిన శాక్తభక్తుడు. లోకజననిని గూర్చి ఆయన పాడిన పాటలు నూర్ల కొలదిగ ఉన్నవి. భావమునందును గాంభీర్యమునందును సహజావబోధమందును ఆయన గేయాలకు సాటి లేదు. వానిలో దేవీభక్తి, దేవ్యుపాసనము, దేవీసాక్షాత్కారానుభూతి — ఇవి ప్రతిపాదితములై ఉన్నవి. వీనిచే ఆ గేయాలకు అంతటి పటుత్వమును ఆకర్షకతయు గలిగినవి. అతని గాఢప్రేమకు అలరి లోకమాత అతనికి తన దర్శనానుభవాలను అనుగ్రహించినది. ఒకనా డతడు తన యింటి చుట్టు నున్న వెదురు తడికెను సరిచేసికొను చుండెను. ఎవరైన నౌకరు తడికెకు ఆవల నిలబడి ఈవలి నుండి అందీయబడు త్రాటి నందుకొని ముడులు వేయుచు తోడ్పడ వలసిన జరూ రుండెను. జననినిగూర్చి గేయాలను పాడుచు అతడు తనకు ఆ పనిలో తన కూతురు సాయపడు నని నిరీక్షించు చుండెను. అతడు పనిని ప్రారంభింపగనే తడికకు ఆవల నున్న వారు త్రాటి నందుకొని ముడులు వేయుచు తోడ్పడుటచే పని చుఱుకుగ సాగినది. తల్లినిగూర్చిన ధ్యానమున శిశువువలె ఆనందించుచు రామప్రసాదుడు పనిని

సాగించెను. కొంత సేపటికి అతని కూతు రటకు వచ్చి పని చాల చులుకుగ సాగినందుకు అచ్చెరు వొందెను. విచారింపగా ఆమె అంతసేపును ఇంటిలో వేఱు పనిని దేనినో చేయు చుండిన దని తెలిసినది. కావున ఇంతవఱకును తనకు తడికె పనిలో తోడ్పడి అనుగ్రహించినది తన యిష్టదేవతయే అని అతడు గ్రహించి భక్త్యావేశమున ఒకపాటను పాడెను. ఆ పాటచే ఆవృత్తాంతమునకు శాశ్వతత్వము చేకూరినది—

జనని చరణ జలజములకు నెడసి
ఉండెద వెందుకే ఓ నా మనంబ?
అమ్మను దలంపుమా, యామెను నీదు
భక్తిపాశముచేత బంధింతు వేని,
బంధవిమోచిత వాదువు నీవు;
కన్ను లుండియుఁ దల్లిఁ గాంచఁగా లేని
దానవు, నీ వెంత దౌర్భాగ్యవతివొ!
భక్తునితోఁ దాను రక్తిఁ గ్రీడింపఁ
గోరి వాని సుతగఁ గూర్చుండి, తడికె
కట్టుచు, వానిని గరుణించెఁ జూవె!
నిన్ అనన్యు లగుచు నిలుకడ తోడ
ధ్యానించు వారలు దరిసింతు రమ్మ;
అంతిమక్షణమున అమ్మ, యొకపరి
దుహితవై ముందట తోతెంచి, నీదు
రామప్రసాదుని రక్షించుకొమ్మ

VI

రామనాథమండలీయు డైన వీరకవి రాజేంద్రునకు అతని పుత్రికారూపమున, అమ్మ, కనిపించినది. పరమభక్తు డైన ఆ కవి అన్నపూర్ణా విశ్వేశుల దర్శింప కాశికి యాత్ర చేయగోరెను. ప్రయాణ సన్నాహములు చేయుచున్నప్పుడు అతని యేకైక పుత్రిక అతనిని దరిసి 'నాయనా, యాత్రకు నన్ను కూడ పిలుచుకొని పొమ్మ' అని ప్రార్థించిన దట. కాలి నడకన సాగింప వలసిన ప్రయాణ మైనందునను మార్గ మతి దీర్ఘమును ఆపద్బంధురమును నైనందునను 'అమ్మా నీకు సాధ్యము కాదు' అని తండ్రి అనెను. ఆమెయు వయసుకు తగిన వివేకము కలదే కావున తండ్రిమాటను గ్రహించి పయనమును మానుకొనెను. అంతట కవి ఇంటివారి యొద్దను ఊరివారియొద్దను వీడ్కోలు పొంది, బయలు దేఱెను.

ఒక మైలు దూర మైనను పోయెనో లేదో అతనికి వెనుక ఎండు టాకులపై అడుగుల చప్పుడు విన నయ్యెను. ఎవరో అని వెనుతిరిగి చూడగా, తన కూతురే. కవి ఆశ్చర్యపడెను. "నాయనా, నీవు బయలుదేఱిన వెంటనే, నీతో రావలెను అను ఉబలాటము నాకు హెచ్చెను, అమ్మతో చెప్పితిని, ఆమె సమ్మతించినది, దొడ్డి దారిని వచ్చితిని" అని అమ్మాయి చెప్పినది. అబ్బురపడినను, అది లోకజనని సంకల్ప మనుకొని అతడు ఆమెను వెంటగొని చనెను. కాశీ మున్నగు క్షేత్రముల యాత్ర ముగియుటకు అతని కొక సంవత్సరము పట్టినది. అన్నాళ్లును గుడ్డ లుతికి పెట్టుట వంట వండి పెట్టుట మొద లైన సేవల నన్నిటిని కూతురు తండ్రికి చేయుచునే ఉండెను. ఊరికి మరలి వచ్చు చున్నప్పుడు ఒక మైలు దూరమున నుండగనే కూతురు "నాయనా, నీవు రాగనే ఊరివా రందఱును నిను జూడ వత్తురు. నేను నీ వెంబడి వచ్చిన సంగతి వారి కెవ్వరికిని తెలియదు, కాబట్టి నన్ను ముందుగా దొడ్డి దారిని ఇలు చేర నిమ్మ, తర్వాత నీవు వత్తువు కాని" అన్నది. అమాయికు డైన తండ్రి 'సరే' అనెను.

ఇల్లు చేరగనే, ఊరివా రందఱును అతనిని కలసికొనుటకు వచ్చిరి. మిక్కిలి సంతోషించి అతడు ఒక్కొక్కరి క్షేమమును విచారించెను. కొంత సేపైన పిమ్మట అతని భార్య వచ్చి "ఇక్కడ ఉన్న అందఱి క్షేమమును అడుగుచున్నారే కాని, మన అమ్మాయి క్షేమమును అడుగ లేదే. మన కొక అమ్మాయి ఉన్న సంగతే మీకు జ్ఞాపకము లేదా? మనకు కూతురు ఒక్కతే కదా. ఆమె మనసు ఎంత నొచ్చెనో ఇంట ఆ మూలకు పోయి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చుచున్నది" అని చెప్పెను. "ఏమి వచ్చినది ఆమెకు? ఈ సంవత్సరము పొడుగునను ఆమె నాతో గూడనే కదా ఉండినది? మఱి ఆమెయెడ నాకు అక్కర లే దను చున్నావే" అని భర్త గద్దించెను. ఇల్లాలు బిమ్మెరపోయి "మీకు మన సేమైన చెడె నేమో. అమ్మాయి ఇన్నాళ్లును నాతోకూడ ఇంట కదా ఉండినది" అని మొత్తుకొనెను. అప్పుడు తన పుత్రిరూపున తన్ననుసరించి ఒకసంవత్సరకాలము తనకు పరిచర్య చేసినది సాక్షా జ్జగజ్జననియే అని కవికి తెలియ నయ్యెను.

అతనికి సంబంధించిన కథాంశము మఱి యొకటి కూడ ఉన్నది. ఒకనాడు అతడు గుడిలో పూజచేయుచున్నప్పుడు ఒక గాజుల వాడు వచ్చినా డట. పల్లెలోని మామూలు ప్రకారము ఇంటింటి మగువలును పడుచులును గాజుల నేరుకొనుటకు ఒకచోట ప్రోగయినారు. కవిగారి గృహిణి గాజుల వానికి పైక మీయ వలసి వచ్చి నప్పుడు "అమ్మా, మీ యింట మాత్రము ఇద్దఱు పిల్లలు గాజులు వేసికొని పోయినారు, కావున ఆ ఉభయుల లెక్కను మీరు చెల్లింప వలె" నని గాజులవాడన్నాడు. ఆమె 'అయ్యో మాకు కూతు రొక్కతెయే' అని అన్నది. ఊరివా రందఱును గూడ ఔ నన్నారు. పూజలో ఉన్న వీరకవికి ఈజగడము చేత ధ్యానము చెడినది, లోపలినుండియే గాజులవానితో 'మాకు కూతు రొక్కతే" అని అతడును కేక వేసినా డట. అప్పు డతనియెదుట నున్న పూజాకలశమునుండి ఘల్లు ఘల్లు మను గాజులతో రెండుచేతులు వెలువడి "నాయనా, ఒక్క సంవత్సర కాలము నీతోనుండి నీకు నా శక్తికొద్ది పరిచర్య చేసితినే, నాకై ఒకటి రెండణాలు ఖర్చుపెట్టుట నీకు కష్టమా?" అను వాణి విన నైన దట. ఈమాతృదర్శనానుభవానందము భక్తునకుతలమునకలయ్యెను. గాజుల వానికి పైకము వెంటనే ముట్టినది. లోకజనని ప్రసాదముచే కవితాశక్తిని ప్రాపించి అతడు మాత కర్పితముగ జగద్గురు శంకరాచార్య ప్రణీతమైన సౌందర్యలహరిని మధుర తమిళ పద్యకృతిగ అనువదించి 'కవి' బిరుదము నొందెనట.

అనంతరకాలమున రామనాథమండలము ననే సేతుపతి యాస్థానకవిగా వెంబత్తూరువాడైన పిచ్చుఅయ్యరను నొకడుండెను. కవిరాజపండితు నెడ లోకజనని నెరపిన లీలను అత డీ క్రింది తమిళపద్యమున ప్రశంసించియున్నాడు—

నాట్టిల్ అదిక ప్పుగళ్ శేరుం
కాశి నగర్ వరైక్కుం
తాట్టిక మాన కవిరాజ పణ్డితన్
తన్ మగ ళాయ్
వేట్టి తువైత్తు శమై త్తిట్టు
పిన్నుం వెగు వరిశై
శొట్టియ కై యిన్ అఱ్ఱగీ,
మధురై త్తురై మగళే.

[దేశవిఖ్యాత మా కాశివఱకును
మహితుఁడౌ కవిరాజదుహిత వె యేగి

బట్ట లుతికి, వంట వండి ప్టెటితివి,
గాజులతోడ సింగారించుకొన్న
కరకమలయుగళి గలిగి వెలిగితి
పాండ్యరాజతనయ, భక్తవిధేయ].

రామనాథజిల్లాలోని పీ రా చ ల పు ర ము (పీరై) కవిరాజపండితుని స్వగ్రామము. జీవిత చరమదశలో అతడు సన్న్యసించెను. అతని సమాధి ఇప్పటికిని అచ్చట ఉన్నది.

VII

ఆదిశంకరుల సౌందర్యలహరి (75) లో లోకజనని స్తన్యపానము చేసిన 'ద్రావిడశిశు' ప్రస్తావము కలదు—

తవ స్తన్యం మన్యే, ధరణి
ధరకన్యే, హృదయతః
పయఃపారావారః పరివహతి
సారస్వత మివ,
దయావత్యా దత్తం ద్రవిడ
శిశు రాస్వాద్య తవ యాం
కవీనాం ప్రౌఢానా మజని
కమనీయః కవయితా ||

ఓ పర్వతరాజపుత్రీ, నీ స్తన్యము పాల సముద్ర మనియే నా తలంపు. అది సరస్వతీ వాహినిగా ప్రవహించుచుండును. దాని నాస్వాదించి కదా ద్రావిడశిశువు ప్రౌఢకవులకు సైతము కమనీయు డైన కవి యయినాడు.

ఆ ద్రావిడశిశువు ఎవ రనగా గొప్ప శైవ యోగి యైన తిరుజ్ఞానసంబంధుడే. అతడు మూడేండ్ల బాలుడుగ నున్నప్పు డతనిని గట్టున కూర్చుండ బెట్టి, తండ్రి స్నానార్థము నదిలో దిగె నట. తండ్రిని గానక పిల్లవాడు భయపడి 'అమ్మా' 'అప్పా' అని ఏడ్వ దొడంగె నట. అప్పుడు పార్వతీమాత ప్రత్యక్షమై తన స్తన్యము నొక పాత్రలో త్రాగ నిచ్చె నట. బాలుడు త్రాగినాడు, పసివాడు కావున నోటి మూలల నుండి పాల చుక్కలు కన నగు చుండినవి. ఇంతలో నాయన వచ్చి 'పాలు నీకు ఎవ రిచ్చినా'' రని అడిగినా డట. అప్పు డందులకు జవాబుగా బాలునినోట సాంబమూర్తి స్తుతి పరముగ వెలువడిన పాశురము —

తో డుడైయ శెవియన్, విడై యేఱి,
యోర్ తూ వెణ్ మది శూడి,
కా డుడైయ శుడలై ప్పొడి పూశి,
ఎన్ ఉళ్లం కవర్ కళ్వన్,
ఏ డుడైయ మలరాన్ మునై నాళ్
పణిం దేత్త అరుళ్ శెయ్ద
పీ డుడైయ పిరమాపుర మేవియ
పెమ్మా నివ నన్డే ||

[పో గొప్ప చెవులు, నాఁబోతు వాహనము,
సిగ పైని నెలవంక సింగార పూవు.
సొద బూది మైపూఁత- సొం పొందు హరుఁడు
తమ్మిగద్దియవేల్పు తన్నుఁ బ్రార్థింప,
దయచేసి యాతని ధన్యు నొనర్చి,
బ్రహ్మపురములోన బరగు చున్నాడు.
అతఁడె పో చిత్తాపహారి వా స్వామి].

VIII

ప్రసవవేదన పడు చున్న యొక కూతునకు సొంత తల్లి రూపున వచ్చి పరమశివుడే తోడ్పడిన కథ యొకటి కలదు. తిరుచిరాపల్లి సమీపమున ఒక వృద్ధురా లుండెను. ఆమె తన కూతును కావేరి కావలిగట్టు పల్లెలోనున్న యొకని కిచ్చి పెండ్లి చేసి పిల్లను కాపురమున

కంపెను. కొంతకాలమునకు అమ్మాయి గర్భిణి
యై కానుపు వేళ సమీపించి నప్పుడు అచట
సాయపడ గల వారు ఎవ్వరును లే నందున
తల్లికి పిలు పంపెను. కాని కావేరి గట్లొరసి
కొనుచు ప్రవహించు చుండెను. ప్రవాహంపు
పోటు మామూలు పడవలను సైతము తిరుగాడ
నీయ లేదు. నది కీవలి గట్టున తల్లి 'ఎట్లో
కదే ఈశ్వరా' అనుకొను చుండెను, ఆవలిగట్టు
పల్లెలో కూతును అట్లే మలయప్పని ప్రార్థించు
చుండి యుండును.

కొన్నాళ్లకు నదిలో వెల్లువ తగ్గినది, అమ్మ
కూతు నింటికి పరుగున బోయి 'ఏ మైనది?
ఎట్లయినది' అని ఆతురముతో ప్రశ్నించినది.
కానుపు ఎప్పుడో ఐపోయినది, బాలింతయు
బిడ్డయు క్షేమముగా ఉన్నారు. అంతే కాదు,
ఆ బాలింత ఆశ్చర్యపడి తన తల్లిని "నాకు
నొప్పులు పుట్టి నప్పటి నుండియు నీవు నా
ప్రక్కనే ఉండి సమ స్తోపచారములు చేయు
చుంటివే. ఇప్పుడు ఈ ప్రశ్న ఏమి?" అని
అడిగినది. తల్లికిని ఆశ్చర్యమే. కాని మలయ
ప్పడే ఆ రూపున వచ్చి త మ్మేలినా డని అచిర
కాలముననే ఆతల్లికూతుండ్రు గ్రహింపగలిగిరి.
ఇందుచేత ఆకొండసామికి 'తాయుమానవర్'
'అమ్మయు ఐనవాడు' అను పేరు గలిగినది.
ఆస్వామి కంకితముగ ఆపేరనే పరగిన 'తాయు
మాన' యోగీంద్రుడు పాడిన మధుర భక్తి
గేయమాలయు కలదు.

IX

మాతృశ్రీశారదాదేవికి లోకమాతృదర్శ
నము ఎన్నో సార్లు గలిగినది. భర్తను జూచు
టకై జయరామవాటినుండి దక్షిణేశ్వరమునకు
పోవుచుండగా దారిలో ఆమెకు తీవ్రజ్వరము
వచ్చినది. అది మానిన రీతి ఆమె వాక్కులోనే
ఇట్లు వర్ణితమై ఉన్నది — "తీవ్రజ్వరముచే
నాకు స్మృతి తప్పినది. మొలచీర నైనను చూ
చుకో లేని దశలో నే నుండగా ఒక బాలిక
వచ్చి నా ప్రక్కన కూర్చుండినది. ఆమె మేను
చామని చాయ గలది, సొంపు అదృష్టపూర్వ
మైనది, ఆమె కూర్చుండి తన చేతితో నా
తలను ఒడలిని నిముర జొచ్చెను. ఆస్పర్శ
సుఖానకును చలువకును నా జ్వరము తగ్గ
సాగినది. ప్రేమతో "ఎక్కడినుండి వచ్చితి
వమ్మాయీ" అని అడిగితిని. "దక్షిణేశ్వరము
నుండి వచ్చితిని" అన్నది ఆ పిల్ల. అబ్బురపడి
"దక్షిణేశ్వరమునుండియా? అక్కడికి పోవలె
ననియే కదా, ఆయనను (=శ్రీరామకృష్ణుని)
చూచి పరిచర్య చేయ వలయు ననియే కదా
నా కోరిక! కాని దారిలోనే ఈ జ్వరము వచ్చి
నది. కోరిక తీరు భాగ్యము నాకు ఉండదు."
అని నే నంటిని. "ఏల ఉండదు? తప్పక నీవు
దక్షిణేశ్వరమునకు బోవుదువు రమ్మ, పోయి
చూడుము ఆయనను. నీకొఱకే నే నాయనను
అచట నిలిపి ఉన్నాను" అని ఆ బాలిక చెప్పి
నది. "ఔనా? నీవు మా చుట్టమవా? దయచేసి
చెప్పవే" అని నే నడిగితిని. "నేను నీ తోబుట్టు
వను" అన్న దామె. "ఔ నౌను. కావుననే
వచ్చితివి" అని నే నంటిని. ఆమెతోడ నాకు
ఈ సంభాషణ నా నిద్రలో జరిగినది".

X

వికలేంద్రియు లైన భక్తులను జనని అను
గ్రహించిన ఐతిహ్యాలు పెక్కులు. 'మూకం
కరోతి వాచాలం' 'మూగను వక్తగా మా
ర్చును' అను నానుడికి ఆలంబ మైన కథ —
కంచికామాక్షి 'మూకునకు' (=మూగవానికి)

మాటాడు శక్తినే కాక, భక్త్యమృత రసభరిత గేయములను పాడు శక్తిని కూడ ప్రసాదించినది. 'మూక పంచశతి' అను గ్రంథములో కవి ఈ వృత్తాంతమును తడవి యున్నాడు.—

> మూకో ఽపి జటిల దుర్గతి శోకో ఽపి
> స్మరతి యః క్షణం భవతీమ్
> ఏకో భవతి స జన్తుర్
> లోకోత్తర కీర్తి రేవ కామాక్షి.

'అమ్మా, కామాక్షీ, మూగకానీ, పెనగొన్న విపత్తులచే శోకనిర్మగ్నుడు కానీ, నిన్ను క్షణ కాలము స్మరించిన చాలును, ఆ ప్రాణి లోకాన సాటి లేని కీర్తివంతు డగును' [ఆర్యా శతకము 57].

> మూకానా మపి కుర్వతీ
> సురధునీ నీకాశ వాగ్వైభవమ్

'మూగవారికి సైతము గంగాప్రవాహమును బోలిన వాగ్ధారను ప్రసాదించునది' [స్తుతి శతకము].

> మూకో విరిఞ్చతి పరం పురుషః, కురూపః
> కందర్పతి, త్రిదశరాజతి కింపచానః,
> కామాక్షి, కేవల ముపక్రమ కాల ఏవ
> లీలా తరఙ్గిత కటాక్ష రుచః క్షణం తే॥

అమ్మా, కామాక్షీ, లీలాతరంగితమై నీ కడ కంటి చూపు ప్రసరించిన తత్క్షణమే, మూగ వాడు చతుర్వేదవక్త యగును, కురూపి మన్మథు డగును, తిండికి లేని వాడు త్రిదశేశ్వరు డగును'' (కటాక్ష శతకము 74).

XI

జనని మహిమ అపారము, అమేయము, ఇం తంత అనుటకు ఎవరికిని సాధ్యపడనిది, ఆమె అనుగ్రహమయి, అజ్ఞాతనిగ్రహ —

> శరణాగత దీనార్త
> పరిత్రాణ పరాయణె,
> సర్వ స్యార్తి హరే, దేవి,
> నారాయణి, నమో ఽస్తు తే॥

అనుచు ఆమె చరణములను శరణు జొచ్చుటే మనకు సరూపానురూపము.

దుర్గాపూజ

శ్రీ గురుభక్త పెద్దిభొట్ల కృష్ణశాస్త్రిగారు

ఈ పూజ ఆశ్వయుజ మాసములోవచ్చును. హిందూదేశమునం దన్ని వర్ణములవారును అందరును బహు సంతోషముతో నీ పూజచేసి యానందింతురు. ఈ పూజను ముఖ్యముగా తొమ్మిది రాత్రులు చేయుదురు. మొదటి మూడు రాత్రులు దుర్గాశక్తిని నావాహనము చేయుదురు. రెండవ మూడు రాత్రులు సరస్వతీదేవి పూజ జరుపుదురు. ఆఖరి మూడురాత్రులు ఆయుధపూజ చేయుదురు. ఈ నవరాత్రపూజ యైనపిమ్మట మహాకాళీశక్తి మహిషాసురుని జంపును. పిమ్మట పదియవరోజున విజయదశమి నాడు కాళీదేవిని ప్రతియూరను ముఖ్యవీధుల యందూరేగించి గొప్ప యుత్సవముచేయుదురు.

ఇట్లు బాహ్యాడంబరముతో చేయుచున్న దుర్గాపూజకు అంతరార్థము కలదు. అది యేమనగా దుర్గయు మహాకాళియు ఈశ్వరుని మహాశక్తులే. ఇవియే ఇచ్ఛాశక్తిగా మానవునియందు పరిణమించును. మహిషాసురుడనెడి దుర్మార్గపు

నడతను నశింపజేయవలయు నన్నచో మనలో నుండెడి యిచ్ఛాశక్తిని ముందు దృఢముగా నెలకొల్పవలెను. అనగా ఇచ్ఛాశక్తి బలమైననే గాని యేపనియు జయప్రదముగా నెరవేరదు. కనుకనే దేవిని పూజించుటకు రాత్రియే చక్కని సమయము. అదియే మన ఇచ్ఛాశక్తిని బలపరచుటకు తగిన సమయముకూడను. బాహ్యప్రపంచము నిద్రించుచున్న సమయ మేకాగ్రతతో నిచ్ఛాశక్తిని బలపరచుటకు మంచి తరుణము. మూడురాత్రులు పూజయనగా 'నిచ్ఛాశక్తి' దృఢమై దేవతారూపమును దాల్చును. మంచి సంకల్పములు దేవతారూపమును దాల్చుననియు చెడ్డ సంకల్పములు రాక్షసరూపమును దాల్చుననియు మనగ్రంథములు చెప్పుచున్నవి. కనుక ఏపనినైనను నకుంఠితమైన దృఢ సంకల్పముతో చేయవలయును. రెండవ మూడు రాత్రులలో చేయు సరస్వతీపూజ అనగా నిచ్ఛాశక్తి బలమైనతోడనే అట్టి యిచ్ఛను అమలు జరుపుటకు జ్ఞానశక్తి బయలుదేరును. అనగా ''ఇచ్ఛ'' ఉద్దేశమును ఏవిధముగా నెరవేరవలెనో అందుకు కావలసిన సాధన సంపత్తిని సంపాదించుటయే జ్ఞానశక్తి. చివరి మూడు రాత్రులు నాయుధపూజ. ఆయుధమనగా మనుష్యుని త్రిదేహములును. వీనిచే పనిచేయించు శక్తియే క్రియాశక్తి. పూజయనగా ఇచ్ఛాజ్ఞాన శక్తులు బలమగునపుడు క్రియాశక్తి తనంతట తానే దేహమును ప్రోత్సాహపరచి దేహముతో పనిచేయును. కార్యమును చేయుటయే క్రియాశక్తి.

మహిషాసురుని చంపుట యనగా :— దేహేంద్రియ మనస్సంఘాతము జీవాత్మను లోబరచుకొని తమ యిష్టము వచ్చిన ప్రకారము స్వార్థపరత్వముతో పనిచేసి ప్రకృతి యొక్కయు ప్రభువుయొక్కయు ధర్మములకు వ్యతిరేకముగా నడచి తనయందుండెడి శక్తిని పోగొట్టుకొని అందువలన పలువిధములగు దుర్గతులకు తెరువై అనేకజన్మ లనుభవించును. అనేక జన్మానుభవములవలన జ్ఞానోదయమును పొంది ఆ జన్మల కర్మసంచితమును క్రమముగా స్వార్థత్యాగ జీవనముచేత నశింప జేసికొనును. ఇదియే మహిషాసుర మర్దనము.

జంతువులలో శుద్ధ అజ్ఞానముతో కూడిన పశువు మహిషము లేక దున్నపోతు. ఇట్టి దున్నపోతును బండికి కట్టినయెడల తనయిష్టము వచ్చినట్లు బండిని, బండిలోనున్న వారిని ఈడ్చుకొనిపోయి సముద్రములో ముంచును. అటువలెనే మనుష్యుని కుండెడు ఇంద్రియములు అను తరిఫీజుకాని పొగరుబోతు గుఱ్ఱములు కళ్ళెము అను మనస్సును బానిసగా చేసికొని లక్ష్యపెట్టక విచ్చలవిడిగా విహరించి పలువిధములగు జబ్బులకు, లోనై మనుష్యుని దేహమును బహు భంగుల దుఃఖములో ముంచివేయును. అట్టి అజ్ఞానాంధకారములో మునిగి యింద్రియ సుఖముల కొఱకై స్వేచ్ఛగా పరుగిడుచున్న మహిషాసురుడనుఇంద్రియలోలత్వమునుజయించినగాని మనుష్యునకు తరణోపాయము లేదు.

అట్టి తరణోపాయము నిమిత్తమై ఆహార నియమము సత్సాంగత్యము సద్గ్రంథ సత్కార్యాచరణలలో తన యిచ్ఛాజ్ఞాన క్రియాశక్తులను సాధనముచేసి జయమును పొందుటకై యుద్దేశింపబడిన ఈ దుర్గాపూజయొక్క అంతరార్థమును గ్రహించి బహుకష్టపడి సంపాదించిన ధనమును ఆడంబరములయందు ఖర్చుపరపక దానిని జాగ్రతచేసి లోక సంగ్రహణార్థమై పరోపకారార్థమై వినియోగించి మానవకోటిని తరింపజేసి తమరు తరింతురుగాక!

దేవీ పూజ

శ్రీ వస్తాదు వేంకటస్వామిగారు

వేదాంత వేద్యమగు పరబ్రహ్మము నిర్గుణము, నిష్క్రియము అవికార్యము. ఈ కారణములచేత బ్రహ్మము మాయాశక్తి లేనిది ప్రపంచసృష్టి గావింపజాలదు. కదలుటకు మెదలుటకు సైతము శక్తివంతము కాజాలదు. ఈ మాయాశక్తితో కూడుకొన్న చైతన్యమును ఈశ్వరుడని ఈశ్వరియని పేర్కొనుచున్నారు. శక్తిని స్త్రీరూపమున, తల్లిరూపమున ఉపాసించుటలో విశేషము కలదు. తల్లి ప్రేమస్వరూపిణి, తండ్రికి పుత్రునిపై ఎప్పుడేని కోపము రావచ్చును. గాని మాతృమూర్తి ఎల్లప్పుడు తన సంతానముపై ప్రేమను వర్షించుచునే యుండును. పరాశక్తిని తల్లిగా ఉపాసించి ముక్తి పొందినవారి చరితములను మనము వినుచునే యున్నాము. అందున శ్రీరామకృష్ణపరమహంసగారి చరిత్ర లోకవిదితము. ఈమహాతల్లి తన్ను అనన్యమైన భక్తితో గొల్చువారికి తన మాయాస్వరూపము నుపసంహరించి, తన సంవిద్రూపము నావిష్కరించును. మాయ (=శక్తి) పారమార్థికముగా లేకపోవుటచేత భక్తుడు ప్రసాదముచే ద్వైతబుద్ధి వదలి స్వరూపస్థానము నొందును.

శ్రీదేవి బ్రహ్మస్వరూపిణియై అవ్యాకృతరూపిణియు సూత్రాత్మరూపిణియు విరాట్ స్వరూపిణియు నగుచున్నది. ఓంకార రూపిణి యన్నను హ్రీంకారరూపిణి యన్నను ఇదియే అర్థము.

శ్రీ దేవీపూజ ముఖ్యముగా ప్రతి శుక్రవారము అనేకుల గృహములలోను ప్రతి ఆలయములోను జరుగుచునే యున్నది. శ్రీ దేవీ బాహ్యపూజ చెప్పబడి యున్నప్పటికి, యిది ముఖ్యముగా ఆభ్యంతర పూజయే యగును. తల్లి షట్కమలముల మీదనున్న సూర్య, చంద్రాగ్ని, రూపమైన మెరపుతీగవంటి యీ కళను కామాది మలవిరహితమైన చిత్తముతో ధ్యానించిరేని అట్టివారు మహదానంద ప్రవాహమున నోలలాడుచుందురు అని శ్రీ శంకరులు సౌందర్యలహరిలో స్తోత్రము చేసియున్నారు, కుండలిలో నిద్రాణముగా నున్న శక్తి సుషుమ్ననాళముగుండను షట్చక్రములగుండను సహస్రారమునకు పోయి అచ్చట ఆనందరూపమున నుండుటయే యీ సాధన పరమార్థము.

గురుదేవుడు పాడిన గేయాలలో ఒకటి

కాళిమాతను దెలియఁగఁ గలఁ డెవండు?, జనని కల రూపు నాఱు దర్శనము లయినఁ
జూపఁగా లేవు సుంతైన; శుచిత గలుగు, నాత్మయందునె యెల్ల యానంద మొందు
పరమయోగివరుల వైన భవ్య హృదయ, ములను దేవి వెలయు నని తెలుపు శ్రుతులు;
తనదు సంకల్పమునె యూనె, తల్లి సర్వ జీవరాసుల లోపలఁ జెలఁగు చుండు.

భ్రమయా? ప్రేమయా?

[శ్రీ పరమాత్మానందస్వామి]

అద్భుతాలు

లోకమెల్ల కేల్మోడ్చి పూజించు గురువులు జ్ఞానులు భక్తులు మహాతపస్వులైన యోగులు, తమకొఱకు కాక ఒరులకొఱకు జీవించు ఉదారులు ఇట్టి పెద్దల చరిత్రలలో సంభవించినట్లు చెప్పుకోబడు చెయ్దములు పెక్కులు, అనుభూతులు పెక్కులు, దివ్య దర్శనాలు పెక్కులు అసాధారణము లనియు, ఆకళించుకొరాని వనియు మానవస్వభావమును మించినవనియు ఇప్పటి చదువులు చదివిన చదువరులకు అనేకులకు తోఁచుచున్నది. వారు వానినిగూర్చి ఉమ్మడిగా మూఁడు రకాల తలంపులు గలిగియున్నారు. (1) ఆ చెయ్దములు అసంభవములు, ఆమహాత్ములయెడ మిక్కుటంపు భక్తియు, సులభముగ నమ్ము స్వభావమును గల వారు తమ నమ్మకముచేతను, పరిశోధనయు ఎఱుకయు లేనందుచేతను, తెలిసియో తెలియకయో కల్పనల అల్లుచుందురు. అట్టి కథలు, కాలము సాగగా సాగగా పెరిగి పర్వి ప్రాతవడి పురాణములై గౌరవము నొందుచున్నవి. వానిలో నిజము లేదు, అవి మానవస్వభావమునకు అందనివి, కావున వానిని నమ్ముట కాని, ప్రమాణీకరించుట కాని, తగదు (2) అవి ప్రకృతి విరుద్ధములైన యాచారములచేతను సాధనలచేతను ఏర్పడునవి కావున ప్రశంసనీయములు కావు. ఒడలును నరాలును చెడి, సడలి, మామూలు స్థితి మాఱి వ్యాధిగ్రస్తులైన దశలో పెద్దలు అనుకోబడు వారి చరిత్రములలో ఇట్టివి ఉప్పతిల్లును. వీనిని చూచిన యనంతర కాలము వారు వీనినే లక్ష్యములుగ గొని, వీనిని బడయ గోరుట మతిహీనతయే అగును. (3) చాలినంత యెఱుకయు అభివృద్ధియు లేని కాలములో జరిగినట్లు చెప్పబడునవి ఈ కాలము రాగనే పోయినవి. విజ్ఞానమును, పలు ప్రాణుల స్వభావ జ్ఞానమును, మనస్తత్త్వశాస్త్రపరిశోధనజ్ఞానమును ముదిరిన ఈ కాలములో ఆ వార్తలు మఱుగువడి పోవును. గ్రుడ్డినమ్మకాలను పోగొట్టి, సరియైన జ్ఞానపరిశోధనలచే ఉల్లమును వశపఱచుకొను ఈ కాలములో అసత్యమును కల్పనలును ధారాళముగ వ్యాపింపలేవు. ఈ విధముగా, జ్ఞానజీవి తోఁచి తానుభూతులు (1) నిజములు కావు, (2) ఒడలిస్థితియు మనఃస్థితియు చెడినప్పుడు ఏర్పడునవే. (3) ఈ కాలమున అట్టివి జరుగవు అని మూఁడు విధములుగ ఖండింపబడుచున్నవి. వీనిని పరిశీలించి చూతమనుటే మా సంకల్పము.

కొన్ని ఉదాహరణాలు

శ్రీరామకృష్ణుడు గంగనుగూర్చి ఎన్నో సార్లు ఇట్లు చెప్పి యున్నాడు "గంగాజలము బ్రహ్మమువలె పవిత్రమైనది. గంగగట్టున జీవించు నేని అజ్ఞేయవాదికి సైతము భక్తి కలుగును. గంగాశీకరములతోడి గాలులు వీచు తావులెల్ల పవిత్రక్షేత్రములే. ఆ చోట్లలో ఉండు జీవులు ఎట్టి సాధనయు లేక జ్ఞానోద

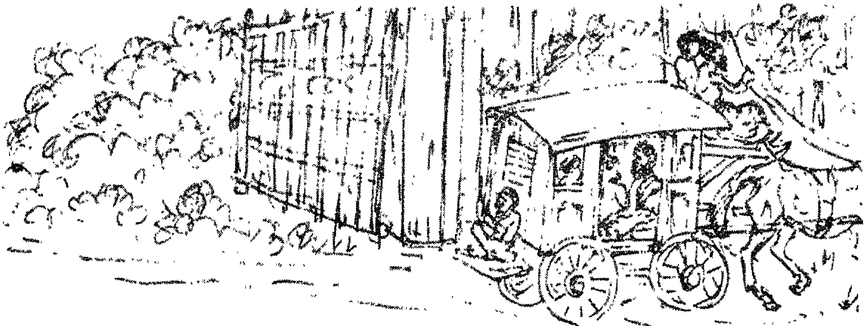
శ్రీరామకృష్ణుడు

ఒక శిల్పి దృష్టిలో

నందలాల్బోస్

గంగగట్టున నిలుచున్న శ్రీరామకృష్ణుడు

బండిలో కలకత్తాకు పోవుచున్న శ్రీరామకృష్ణుడు

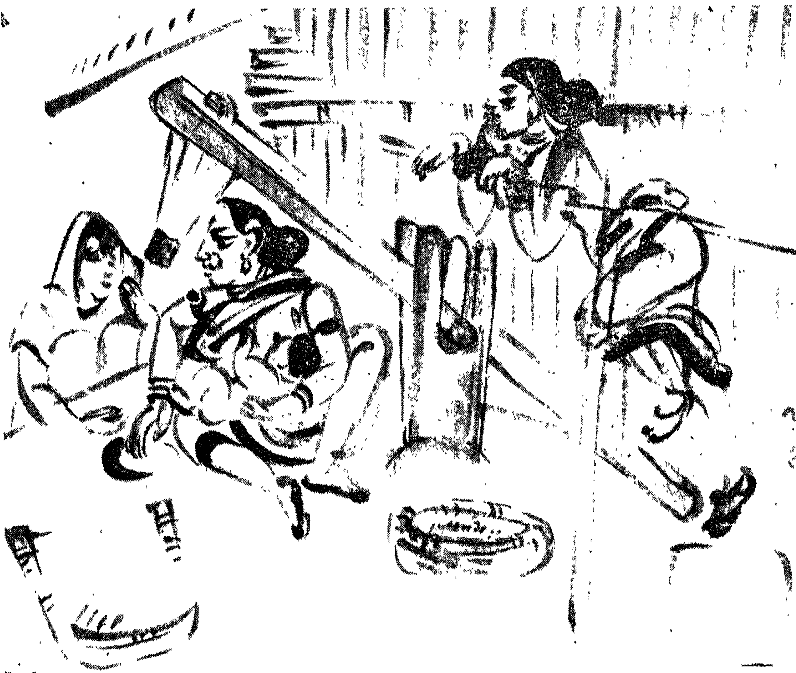
పంచవటిలో శ్రీరామకృష్ణుడు

దక్షిణేశ్వరమున శ్రీరామకృష్ణుడు

దివ్యభావోద్రేకమున నర్తించుచున్న శ్రీరామకృష్ణుడు

వడ్ల దంపకపు యంత్రము బోధించు జ్ఞానపాఠము

కామార్పుకురులో శ్రీశారదాదేవియు వనమందుగల సఖులును

పితృభావనచే దోపిడివాని కటికగుండెను కరగించుచున్న శ్రీశారదాదేవి

౭

గోపాలు నెత్తుకొని దక్షిణేశ్వరమునకు వడిగా చనుదెంచుచున్న గోపాల్మా

౮

దివ్యశిశువుతో గోపాల్మా

తల్లితో కట్టెలేరుచున్న గోపాలుడు

అప్పు వెతలనెల్ల దీర్చుచున్న గోపాలుడు

యము గాంతురు. పాపులు కూర్చున్న చోటును పవిత్ర మొనర్ప వలె నన్న అక్కడ గంగ నీటిని చల్లు మందురు. ఐహికప్రసంగము కావించిన నోటిని పవిత్రీకరించుకొన గంగాతీర్థమును గ్రోలు మందురు''. ఈభావాలకును ఈ చేతలకును ఆధారము శ్రీరామకృష్ణునికి గలిగిన గంగా దివ్యదర్శనానుభవమే. శ్రీరామకృష్ణుడు భజనను నామసంకీర్తనను చేయునప్పుడు మైమఱచి భక్తిసమాధినొంది ఆనందతాండవ మాడును, తనతో చేరి పాడి యాడు భక్తులను కూడ ఆనందోన్మాదమున నిమగ్నులనుగా చేయును. దీనిని పండితులును పామరులును, పెద్దలును పిన్నలును ప్రత్యక్షముగ చూచి యున్నారు. శ్రీశారదాదేవి తన పదుమూడవ యేట పెనిమిటింటి వెనుకనైపు ఉన్న కోనేటిలో స్నానము చేయుటకు ఒంటరిగా పోవలసి వచ్చెను. ఒంటరిగ ఎట్లు పోగల నని ఇంచుక సంకోచపడగనే ఎనమండుగురు సఖులు ప్రత్యక్షమై నలుగురు ముందునైపును నలుగురు వెనుకనైపును అమ్మను పరివేష్టించి పిలుచుకొని పోయి స్నానముచేసి చేయించి యింటికి తిరిగి వచ్చిరి. అట్లు వారితోడుతో స్నానమాడుట అనునది అమ్మ కామార్పుకూరులో ఉన్నన్ని నాళ్లును జరిగినది. వారు దేవియొక్క యెనమండుగురు సఖు లను సంగతి తర్వాత తెలిసినది. తర్వాత ఒకనాడు శ్రీశారదాదేవి ప్రొద్దుక్రుంకి చీకటి వ్యాపించుచున్న వేళలో దొంగలుండు ప్రాంతమునకు సమీపపు మైదానము మీదుగ ఒంటరిగ పోవలసి వచ్చెను. ఒక దొంగ ఒంటరిగ అట' అగపడి అమ్మను అదల్చి ''ఎక్కడికి పోవుచున్నావు? నిలు'' అన్నాడు. అమ్మ అట్లే నిలువగా దొంగ స్థిమితముగ అమ్మ మోమును జూచెను. వెంటనే హృదయపరివర్తనమై ''భయపడ వలదు, నా భార్య వెనుకనైపు వచ్చుచున్నది'' అనెను. అతని భార్యయు వచ్చెను. ధైర్యముతో అమ్మ దొంగను జూచి ''దారి తప్పిన నన్ను, నాయనా, ప్రక్కఊరికి పిలుచుకొనిపో'' మ్మని ప్రార్థింపగా, ఇద్దఱును మాతృప్రేమకంటె అధికప్రేమతో అమ్మను పిలుచుకొని పోయి చేయ వలసిన సాయముల నెల్ల చేసిరి. అంతే కాదు. అమ్మను తమ గారాబుకూతుగా నాటినుండి ఆదరింప జొచ్చిరి. ఇట్లు తండ్రిగా మారిన ఆదొంగ కంటికి, అమ్మ సాక్షాత్కాళీదేవిగా కనిపించినదందురు. అఘోరమణీదేవి అను విధవయైన యొక బ్రాహ్మణ తరుణి కృష్ణుని తన శిశువుగా భావించునట్టి భక్తి నిష్టపడి, ముప్పదిసంవత్సరములుగ జపధ్యానములను చేయుచు వచ్చెను. 1885 వ సంవత్సరమున ఒకనాటి వేకువన 3 గంట లప్పుడు ఆమె జపముచేయ తొడంగగనే శిశురూపమున గోపాలుడు ఎదుట దోగాడుచు వచ్చి వెన్న నిమ్మని ఆవృద్ధను అడిగినాడు. మఱునాడు అఘోరమణీదేవి గోపాల శిశువును చేత నెత్తుకొని భుజములపై కెక్కించుకొని శ్రీరామకృష్ణునొద్ద కేగెను. ఆ గోపాల శిశువు తనచేతనుండి శ్రీరామకృష్ణునిలో చొచ్చుటను అచటి నుండి మరల తన చేతికి వచ్చుటను ఆమె ప్రత్యక్షముగ చూచినది. తర్వాత శిశువుతో తన యింటికి చేరుకొనెను. అటు పిమ్మట గోపాలుడు అమ్మతో సదా క్రీడింపసాగెను. ఆమె సూలు వడకునప్పుడు ఆపనిని బాగుగ సాగించెను. మఱుదినము ఆమె వంటకు కట్టె లేరుకొన పోయినప్పుడు ఆమెకు తోడ్పడి కట్టె లేరినాడు. ఇట్లు ఆమె రేయుం బగళ్లు నిరంతరము ఆబిడ్డతో ప్రొద్దుపుచ్చుచుండెను. (పైని పేర్కొనబడిన అద్భుతా

లను మఱికొన్నింటిని శ్రీనందలాల్ బోసు అను సుప్రసిద్ధచిత్రకారుడు చిత్రించి ఉన్నాడు. ఆ చిత్రాలను ఈసంచికలో చూడ వచ్చును).

అవి అసంభవములా!

(1) దివ్యత్వము నెనసిన పెద్దల జీవితాలలో అగపడు దివ్యదర్శనాలును అనుభూతులును దివ్యప్రేమయు భారతదేశములో మాత్రమే కాదు తక్కిన యన్ని దేశాలలోను, ఒక కాలములో మాత్రమే కాదు అన్ని కాలములలోను సంభవించునవే అనుట ప్రపంచచరిత్రపరిశోధకులకు సుగ్రహమైన సత్యమే. శీలసంపన్నులును పరమపవిత్రులు నగు పెద్దలు, మాట తప్పని వారు ఆయనుభూతులను నోరార చెప్పుచున్నారు, వానిని అసత్యము లని త్రోసివేయ ఎవరు సాహసింతురు? వారు భ్రాంతిపరవశులై అట్టి దర్శనాలను కన్నా రందురా? వారు తమ జీవితకాలములో ఇతరుల భ్రాంతులను పోగొట్టి స్వచ్ఛజ్ఞానమును పలువురకు గలిగింప సమర్థులుగ ఉండిరే, అ దెట్లు సాధ్యపడినది? ఉన్నతోన్న తానుభూతులను కన్న వారును తమ యనుభూతులను తామే మొదట నమ్మ కుండి, గురూపదేశముతోను శాస్త్రగ్రంథములలో వ్రాయబడి యున్న పూర్వసాధకుల యనుభూతులతోను పోల్చి చూచి మూడును ఒకటే విధముగ నుండుటను కనిన పిమ్మటనే సందేహము తీఱి నెమ్మది నొందిరి. ఇందుకు శ్రీశుకబ్రహ్మర్షియే అగ్గమైరే. మనవలెనే, దేనిని గాని బాగుగా శోధించిన పిమ్మటనే నమ్మునట్టి వారలు ఆ పెద్దల కాలమున ఉండియుండ రని అన గలమా? శ్రీరాముడు శ్రీకృష్ణుడు, శ్రీక్రైస్తు, శ్రీబుద్ధుడు, మున్నగువారి చెయ్దములను ఆయాకాలములలోనే పలువురు ఖండించి రనుట చరిత్రమునుండి తెలియు చున్నది. శ్రీరాముని నడవడిని ఒక చాకలవాడుసైతము తెగడి మాటాడినాడు. ఆనిందను పోగొట్టుకొనుటకై ఆయన సీతను అడవికి పంపివేసెను గదా! దుర్యోధనుడు శ్రీకృష్ణుని విశ్వరూపమును ప్రత్యక్షముగ చూచియు నమ్మక అది ఇంద్రజాల మన్నాడు గదా! శిశుపాలుడు శ్రోతల చెవులకు దుర్భరము లైన దూషణలను శ్రీకృష్ణుని మీద పేచినాడు కదా! శ్రీయేసునాథుని సిలువపై చంపిరి కదా! ''నొసటికంటిని తెఱచినను తప్పు తప్పే'' అన్నాడు భక్తనత్కీరుడు. సందేహ మనునది ఏకాలమున నైనను ఏదేశమున నైనను ప్రజల మనస్సులో కలుగునదే. పూర్వకాలమువారును అందులకు తప్పరు. (2) ఉత్తమజ్ఞానగురువులు తమ్ము జ్ఞానమునకై ఆశ్రయించువారికి ఉపదేశించునదెల్ల 'మా ఉపదేశాల సత్యమును సాధనచేతను శోధనచేతను పరీక్షించి కనుగొను' డనియే. బుద్ధుడు తన శిష్యులకు ఎన్నో సార్లు ''ఎంత పెద్దలను కాని ఎంతగా కొనియాడబడు శాస్త్రమును గాని పరిశోధింపక నమ్మకుము'' అనియే బోధించి యున్నాడు. ''దుఃఖము తొలగి మరణము లేని నిత్యజీవితమును బొందు దారిని నేను కనుగొంటిని, దానిని అనుసరించి పోయి ఆనందమును గాంచుడు'' అనియే ఋషులు ఆత్రముతో ఇతరులను పిలుతురు. వారు మనకు బోధించునది, మంత్రము కాదు, వేదార్థము కాదు, నమ్మితీరవలసినది కాదు, వారే మనలను 'శోధించి నిజపఱచుకొండి' అని వేడుచున్నారు. (3) మనుష్యస్వభావమును మించి ఉన్నందున ఆ కథలు సత్యములు కావు అందురు కొందఱు. మనుష్యునకు స్వాభావికము కాదు అనుటకు ముందు మనుష్యస్వభావంపు లోతు

ఇంత అని సరిగా తేల్చుకొన్నారా? సామాన్యమైన మెట్టునకు పైమెట్టుగా నడచుకొనువారే పెద్దలు, వారును ప్రజలవంటివారే. కావున సర్వత్ర కనిపింప దగిన అనుభూతు లొకవర్గము వారియొద్దమాత్రమే అరుదుగా కనిపించినను వానిని ఒకమూలకు త్రోసివేయుట పరిశోధనకు అందము కాదు. సత్యాన్వేషణమునకు అది అవద్యకరము కదా. మానవతత్త్వమున కడుగున దివ్యత్వము చొచ్చుకొని యున్నది. దానిని సాధనామూలమున వెలువఱుప వచ్చును అని వార అనుభవమునుపట్టి చెప్పునది నిజమే ఐనచో, మనుష్యులయొద్ద అట్టి సంభవాలు కన నగుటలో విపరీతము ఏమియు లేదు కదా!

స్వస్థతతప్పినందున గలుగునవా అవి?

దేహమనఃస్థితులు చెడినందులకు అవి తార్కాణములా? దేహస్థితియు మనఃస్థితియు చెడిన వారియొద్ద కనిపించు నడవడులవంటివి గానే జ్ఞానుల నడవడులు పైకి కనిపించినంత మాత్రమున జ్ఞానులకు దేహమనఃస్థితులు చెడినవనుట పొసగదు. ఒకదాని కొకటి విరుద్ధములుగ నుండు కొన్నింటి చేష్టితములు పైకి ఒకటే విధముగ కనిపించినను, స్వరూపమున అవి వేఱే అనుట లోకానుభవము. మితి మించిన సుఖము వలనను కొలదిమీఱిన దుఃఖమువలనను మానవునకు మరణము గలుగును. మిగుల సన్నని శబ్దమును మిగుల పెద్దశబ్దమును వీనులకు వినిపింపవు. మిక్కిలిగ ప్రకాశించు వెలుగును అత్యల్పమైన వెలుగును కంటికి కనిపింపక పోవును. తీవ్రసాధనారూపమైన సమాధిదశయు ప్రాణరహితమైన యొక రాయి ఉండు తీరును ఒకటిగానే అగపడును. కావున స్వరూపమును పరిశీలింపక పైకి ఒకటిగా కనిపించున వెల్ల ఒక్కటే అనుట సత్యదూరము. జ్ఞానులు వెఱ్ఱివారిని పోలియు భూతావిష్టులను పోలియు శిశువులను పోలియు ప్రవర్తింతు రని జ్ఞానశాస్త్రాలే ఘోషించుచున్నవి. కాని వారికిని వీరికిని పర్వతపరమాణ్వంతరము. జ్ఞానసాధనను చిరకాలము సాగించువారును, భగవచ్చింతలోనో భక్తిలోనో నిమగ్నులగువారును, నరాలరోగాలకును వెఱ్ఱికిని లోనగుదు రని విద్వాంసులును భ్రమింతురు. దీని ప్రసంగము శ్రీరామకృష్ణు నెదుట ఒకనాడు వచ్చినది, అప్పుడు ఆయన ఇట్లన్నాడు — వ్యథలకును దుఃఖమునకును లోనగు జడలోకవస్తువులనుగూర్చియే సదా తలంచు చుండు మీకు వెఱ్ఱి లే దనుచున్నారు. రాత్రింబవళ్లు అనవరతము శాంతినిలయమైన అఖండచైతన్యసాగరమును ధ్యానించుటలో మునిగి యుండు నాకు వెఱ్ఱి ఉన్నది అనుచున్నారు. జ్ఞాననిలయ మగు చైతన్యమును చింతించువారి జ్ఞానము చెడు ననుట యుక్తియుక్తమా?'' మ ఱొక సారి జ్ఞానసాధనయందలి సక్తిచేతనే తనకు ఐహికకార్యాలలో విస్మృతి గలిగిన దని తలంచిన యొక యువకునితో శ్రీరామకృష్ణుడు — ''అ దెట్లు? భగవచ్చింతతో మొలకు వస్త్రధారణమును సైతము మఱచువాడను నేను. కాని కలకత్తాకు బయలు దేఱునప్పుడు నాసంచి తువాలా మొదలైన వానిని తెచ్చుకొనుటకు ఒకదినమైనను నేను మఱచుట లేదు. ఎవంత జపము చేయగనే మీకు మఱపు గలుగుచున్నదా?'' అని తెలియ జెప్పినాడు. పారమార్థికజీవితమున నిజముగ ఆసక్తికొనువారికి మనఃప్రసాదమును ప్రబోధమును ఔత్సుక్యమును హెచ్చుచుండును. తప్పుదారిలో గురుసహకారము లేక యోగము నభ్యసించువారికి బుఱ్ఱ చెడుటయు, నరాల

నొప్పియు వ్యాధి కల్గుటయు సుసంభవములే కాని సరియైన దారిలో సాధన చేయువారికి సిద్ధి తప్పక వర్ధిల్లును. మనోనిగ్రహమును ఆరోగ్యమును తమంతట కలుగును. జ్ఞానమార్గమున సరియైన సాధన చేయువారికి దైవోన్మాదమో జ్ఞానోన్మాదమో కలుగును గాని, లోకులు చెప్పు వెఱ్ఱి కలుగదు. బుద్ధిప్రసాదమును శాంతియు ఆనందమునే జ్ఞానోన్మాద లక్షణాలు. అవతారపురుషులం బోని పెద్దల చరితములో వారిప్రేమను లోకులు చిత్తభ్రమ అనుకొని వ్యాధియో పిశాచచేష్టితమో అని వెఱచి చికిత్స చేయబూనుకొని రని వినియున్నాము కాని దయ్యాలను పాఱద్రోలుటలో నిపుణులును వైద్యశాస్త్రవేత్తలును ఆ పెద్దల దశను పరిశీలించి తమ చికిత్సలు పనికి రా వనియు వారి అసాధారణచేష్టితాలకు కారణములు దయ్యాలును కావు రోగాలును కావు అనియు నిస్సందేహముగ చెప్పియున్నారు. దీనినిమనము కనియున్నాము.

అంతే కాదు. జ్ఞానమార్గాన పెంపొందు వారికి ఒడలును మనస్సును రాను రాను మెరుగెక్కి సూక్ష్మమైన మేలిమి దశ నొందును. "జ్ఞానానుభూతియో ప్రేమభక్తియో కలుగు నప్పుడు దివ్యప్రబోధప్రవాహవేగమును ఆపుటకు శుద్ధసత్త్వమయ మైన యొడలికే శక్తి యుండును. అట్టి దేహము కూడ మొదట మొదట పలుమార్లు దాని నోర్వ లేక గాసి చెందుటయు, బాధ నొందుటయు, గలదు, తర్వాత అలవడగా అలవడగా, వాని నోర్చుట సుళువగును సహజ మగును" అని చెప్పును శ్రీరామకృష్ణుడు. కావున, లౌకికవాంఛలకు ఉపయోగపడు ఒడలును మనస్సును నరాలును ఉన్నతానుభూతులవలన గలుగు సంక్షోభము నోర్వ లేక అల్లాడును. కావున జ్ఞానానుభూతి నొంద గోరువారు చాల శ్రమపడి బ్రహ్మచర్య వ్రతముచేతను ఇంద్రియదమనముచేతను నిస్సంగత్వముచేతను గలుగు పవిత్రతను దార్ఢ్యమును సౌక్ష్మ్యమును ఒడలికిని మనస్సునకును గలిగించుకొందురు. అనుభూతి వర్ధిల్లుటకు పవిత్రతయు సూక్ష్మతయు చాల జరూరు. లేకున్న, అనుగ్రహముచే అనుభూతి గలిగినను, ఒడలును మనస్సును తట్టుకొన లేవు, నరాలవ్యాధులు అగపడును. ఈ వికారాలు, ఆహారనియమము చేతను మనస్సును సత్త్వదశలోనే నిలుప నభ్యసించుట చేతను, కొన్నాళ్లకు అదృశ్యములగును.

కేశవచంద్రసేన్ అను బ్రాహ్మసమాజ నాయకుడు రోగగ్రస్తుడుగ ఉన్నప్పుడు, అతనిని చూడబోయిన శ్రీరామకృష్ణుడు అతనితో అతని వ్యాధినిగూర్చి ఇట్లనెను — "నీకు ఈ వ్యాధి ఏల? అందుల కొక కారణము ఉన్నది. ఎన్నో జ్ఞానానుభూతులు మీయొడలిగుండ పోయి యున్నవి. కావున అది రోగగ్రస్తమై ఉన్నది. ఒక మహానుభవము గలిగినప్పుడు అందుంగూర్చి మనకు తెలియవచ్చునది స్వల్పమే. అందువలన దేహమునకు తగులు దెబ్బ చిరకాలమునకు పిమ్మటనే గుర్తింపబడును. పెద్ద పెద్ద పొగనావలు గంగలో పోవుటను చూచి యున్నాము. అప్పుడు వాని పోకను గమనించుటకు హేతువు ఏమియు ఉండదు. కొంత సేపైన పిమ్మట కెరటాలు గట్టు కేసి మోదు నప్పుడు ఎంత పెద్ద ధ్వని వినబడును! ఒక్కొక్కసారి అందుచే గట్టులో ఒకభాగము తెగి ప్రవాహములో కలిసి పోవుటయు గలదు.

ఒక యేనుగు ఒక గుడిసెలో చొచ్చినప్పుడు లోపల నాశము చేయును. తుదకు గుడిసెను పెల్లగించి కూలద్రోయును. దివ్యభావనాదశ

అను ఏనుగు ఈ యొడలిని చొరునప్పుడు, దానిని పిండికొట్టును. ఏమి జరుగునో ఎఱుగుదురా? ఒక యిల్లు నిప్పంటుకొన్నప్పుడు మొదట లోపల ఉండు కొన్ని వస్తువులు కాలిపోవును. తర్వాత పెద్ద మంట లేచును. అట్లే జ్ఞానాగ్ని మొదట పారమార్థికజీవితమునకు విరుద్ధము లగు కామక్రోధాదులను నిర్మూలించును. నశించు వంతు అహంకారాదులకు, తర్వాత వచ్చును. ఇంతలో ఒడలియందు తీవ్రవ్యథలు అనుభవగోచరము లగును.

అంతయు ముగింపునకు వచ్చుచున్న దని నీవు అనుకోవచ్చు. కాని బాధ రవంత బాకి ఉన్నను దేవుడు నిన్ను విడిపింపడు. ఆస్పత్రిలో నీవు నీ పేరును వ్రాయించుకొంటి వేని, అక్కడినుండి నీవు వెలువడ లేవు. వ్యాధి పూర్తిగ గుణమగు వఱకు రోగులు వైద్యశాలనుండి వెలువడుటకు అనుమతి లభింపదు. నీవు ఆస్పత్రిలో నీ పేరు ఏల వ్రాయించుకొంటివి? ...

మంచువలని పూర్తి లాభము పొందుటకై తోటమాలి బొత్రసారోజా చెట్టు అడుగున ఉన్న మట్టిని వేరులవఱకు తోడి ఎత్తును. ఆ చెమ్మవలన ఆ లత మెఱుగుగా వర్ధిల్లును. అందువలననే కాబోలు నీయందు సైతము వేరులవఱకు సంక్షోభము గలుగు చున్నది. నీవు మరల వచ్చినప్పుడు అద్భుతకృత్యములు సాధించెడివాడవు కావచ్చును.

ఇంటి లోపలి భాగమున చాల సేపు ఉండకుము. స్త్రీలనడుమ ఉంటి వేని నీ దేహపరిస్థితి నానాటికి తీసిక ట్టగును. భగవద్విషయప్రసంగములు మాత్రము వినుచుందు వేని నీ దేహపరిస్థితి మేలొందును''.

ఈ సంభాషణను బట్టి ప్రేమవలనను, ఆత్మజ్ఞానమువలనను గలుగు బాధలకును, దేహమనఃపరిస్థితులు చెడుటవలన గలుగు వ్యాధులకును ఉన్న భేదము స్పష్ట మైనది. ఆ బాధలు నయము కావలె నన్న, మనశ్శుద్ధియు, సత్త్వపూర్తియు, సత్సంగతియు, ఐహికాసక్తివర్ధకములను వర్జించుటయు, సాధనాభ్యాసమును కావలెను. ఈ వ్యాధులు నయము కావలె నన్న, బలకరాహారమును, మందును, అపథ్యవర్జనమును, దేహ మనస్సుస్థితి సాధక నియమానుసరణమును ఆవశ్యకములు. జ్ఞానహేతుక మైన బాధ అనుభవించునప్పుడు, ఆనందమును శాంతియు మనఃప్రసాదమును తిరములుగ ఉండును. సుస్థితి తప్పుటచే వచ్చు వ్యాధి దుఃఖమునే కలిగించును, జ్ఞానమును కలచును, శాంతిని కూల్చును. శ్రీరామకృష్ణుడు అతిసార వ్యాధిచే బాధపడుచుండినప్పుడును కోట్లకొలది చీమలు బుఱ్ఱను కొఱికితినుచున్న ట్లనిపించినప్పుడును ఆనందోన్మాదమును పారమార్థిక సంభాషణయు రేయుంబవల్లు సాగుచునే ఉండినవి. (సశేషము)

''అజ్ఞులదృష్టికి దేవి నిక్కముగ సంహారకారిణియే. కాని శ్రీరామకృష్ణునకు ఆమె దయావాత్సల్యభరిత అగు మాతృమూర్తియే. ఆమెకంఠమును జుట్టి పుఱ్ఱెల దండ ఉన్నది. నడుముచుట్టును నరుల హస్తాల ఒడ్డాణము ఉన్నది. ఆమె చేతులలో రెంటిలో మారణాయుధాలు ఉన్నవి. ఆమె నేత్రాలు నిప్పులు గ్రక్కుచు ఉండును. ఐనను శాశ్వతత్వమునకు విత్తనము ఆమెయే. ఆమె యూపిరి కొనడు ప్రణయ శిశిరము. అదే వింత!''

అఖిలానందస్వామి

బ్రహ్మానందస్వామి

శ్రీ సరస్వతుల చంద్రశేఖరశాస్త్రిగారు

ఒకనాడు శ్రీరామకృష్ణునకు ఒకదివ్యదర్శనము గలిగెను. అప్పుడు అతని శరీర మంతయు కంపించెను. లోకమాత ఒకపిల్లవానిని ఆయనకు జూపి, వా డాయన కుమారు డని వచించెను. వివాహితు డయ్యు శ్రీరామకృష్ణుడు నిశితబ్రహ్మచర్యమునే అవలంబించియుండగా, కుమారు డేమి? ఆ ఆలోచనయే తనకు మృత్యుతుల్యముగ నుండెను! అప్పుడు లోకమాత తనబిడ్డను సమాశ్వసించి, ఆ బిడ్డ ఆయనకు ఆధ్యాత్మికసంతాన మగును గాని, లౌకికార్థమున కుమారుడు గా నోప డని చెప్పెను. శ్రీరామకృష్ణున కంతట ధైర్యము కలిగెను. పిమ్మట, సన్న్యాసాశ్రమమున బ్రహ్మానందస్వామి యన బరగిన శిష్యుడు తనవద్దకు వచ్చినప్పుడు, శ్రీరామకృష్ణుడు తాను దివ్యదృష్టిలో జూచిన పిల్లవా డాతడే అని వెంటనే గ్రహించెను.

ఆపిల్లవానిపేరు రాఖాల్ చంద్రఘోష్, వంగదేశములోని ఒకధనికకుటుంబమునకు జెందిన వాడు. అతనితల్లి దైవభక్తి గలిగినది. అతనిపుట్టుక 1863 సం॥ జనవరి 21-వ తేదీనాడు. రాఖాలునకు ఐదేండ్లకే తల్లిపోయెను. అతనినిజూచిన మాత్రముననే ఎల్లరును ప్రేమించుచుండిరి. మంచి తెలివితేటలు. జీవితమం దెన్నో విషయములం దతని కభిరుచి గలదు. బాల్యమునందే తరుచు కాళికాలయమున కేగును. దైవభక్తి ఎక్కువ. భక్తిగీతములను వినునపుడు తన్ను తాను మరచును.

1875 లో కలకత్తాకు ఆంగ్లవిద్యాభ్యాసమున కేగెను. అతని వాడలోని బాలకుల నాయకు డగు నరేంద్రనాథుని (పిమ్మట వివేకానందస్వామి) కలిసికొనెను. నరేంద్రుడు ఎక్కువ చురుకుతనము కల వాడు; పుట్టుకచేతనే నాయకుడు; రాఖాలో, సాధువు; కావున, నరేంద్రుని అనుచరు డయ్యెను. వీరిరువురి నడుమ ఎక్కువ స్నేహ మేర్పడి, దీని ఫలితముగ ఇరువురును శ్రీరామకృష్ణుని శిష్యులగుట జరిగెను.

నరేంద్రుడే రాఖాలుని బ్రహ్మసమాజమునకు దీసికొని వెళ్లెను. ఆరోజులలో రాఖాలు జీవితరణముల రహస్యములను గూర్చి దీర్ఘాలోచన జేయ నారంభించెను. శాశ్వత వస్తువును సిద్ధింపజేసికొనుట కతని మనస్సు పలవరించెను. అతడు ప్రజ్ఞాధురీణుడు, సునిశితబుద్ధిగలవాడు, కాని అతనికి బడిచదువులో అభిరుచి పూర్తిగా అంతరించెను. చదువు విషయములో అతనికి గల యుపేక్షను జూచి తలిదండ్రులు అలజడి నొందిరి. చివర కతనికి పెండ్లి జేసిరి. కాని, విధివశమున, ఈ వివాహఫలితముగనే రాఖాలునకు శ్రీరామకృష్ణునితో సంబంధము గల్గుటయు, తత్ఫలితముగ నాతనిజీవితమే మారిపోవుటయు జరిగెను.

అతడు తన బావమరిదిచే శ్రీరామకృష్ణుని వద్దకు గొంపోబడెను (1881). రాఖాలు ఆయనకు నమస్కరించి నపుడు, ఆయన ఆనందపులకితాంగు డయ్యెను. ఆయన ఆపిల్లవాని

యెడల ఎంతో వాత్సల్యమును జూపెను. ఇంతటి ప్రేమను మరెవరును అతనియెడ జూపి యుండ లేదు.

పిమ్మట రాఖాలు తరచు దక్షిణేశ్వరము నకు వెళ్లుచు, ఒక్కొక్కతరి యచట నివసించు చుండెనుగూడ. యువకు డయ్యెను, గురుదేవుని యొద్ద నాలుగైదేండ్ల బాలునివలె మారిపోవు చుండెను. ఆయనవద్ద తాను గోల్పోయిన మాతృప్రేమ లభించెను, శతాధికముగ! ఆయన రాఖాలును బిడ్డవలె గాపాడుచుండెను. చనవుకొలది రాఖాలు అవిధేయతగూడ జూపును! కాని రాఖాలు గురుశుశ్రూషను చాల జాగ్రత్తగనే చేయుచుండెను. ఏ కుమారుని కన్నను గూడ ఆయనను ప్రేమించి, కొలిచెను. ఆయనసమాధిలో నున్నపుడు ఆయన శరీరమును జాగ్రత్తగా కాపాడును.

రాఖాలునితండ్రి తన పిల్లవాని పోకడను నివారించుటకై నిర్బంధములో గూడ నొకసారి యుంచెను. కాని అతడు తప్పి, దక్షిణేశ్వరము నకే పరుగిడెను. గురుమహారాజతనికి ఆధ్యాత్మికబోధనలను జేయు చుండెను గూడ. వేడుకకు గూడ నబద్ధ మాడరా దని శిష్యుని శ్రీ రామకృష్ణుడు హెచ్చరించెను.

ఒకసారి గురుదేవుడు తన్మయత్వమున నున్నపుడు రాఖాలునకు శ్రీకాళికాదర్శనము నను గ్రహించెను. ఆతడు దక్షిణేశ్వరమునందే యుండి పోయెను. తఱచు సమాధియందుండును. తఱచు పరమాత్మునితో ఐక్యము నందును. రాత్రింబవళ్లు 'పవిత్రనామము'ను స్మరించును. శిష్యుని గాంచి గురుడు తన్మయస్థితి (ఎక్స్టసీ) లోనికి దిగిపోవును. ఇటువంటి శిష్యరత్నము దొరకెనను సంతోషముచే గురుదేవుడతనికి యోగసూత్రములను, యోగసాధనలను—పరమరహస్య మైనవి—బోధించును.

కాని ఆధ్యాత్మికసాధన యనిన ఆట గాదు. ఒకనాడు రాఖాలు ధ్యానమునందు దిగుటకు ఎంత ప్రయత్నించినను, నిష్ఠ కుదుర లేదు. అతని ప్రాణము విసుగెత్తెను. అపుడు గురుదేవు డాతని నాలుకపై ఏదో వ్రాసెను. అపుడు శిష్యుని మనస్సునుండి ఒకపెద్ద బరువు సడలెను; ఆనందము ప్రజ్వరిల్లెను.

తరువాత కొంతకాలమునకు రాఖాలు ఆరోగ్యము చెడెను. తఱచు జ్వరబాధ గల్గెను. గురుదేవుడు చాల బెంగపడెను. ఏలయన పూర్వజన్మములలో నొకదానియందు రాఖాలు శ్రీకృష్ణునిచెలికాండ్రలో నొక డని గురుదేవుడొక దివ్యదర్శనముతో తెలిసికొని యుండెను; అట్టిజీవి, పూర్వజన్మస్మృతిగలిగి, తనశరీరమును త్యజించు నేమో! మూడు నెలల తరువాత రాఖాలున కారోగ్యము గలిగెను.

శ్రీరామకృష్ణుని వ్యక్తిత్వముచే నాకర్షింపబడిన భక్తులయొక్కయు, యువకశిష్యుల యొక్కయు సంఖ్య హెచ్చుచుండెను. ఈయువకులలో కొందరు రాఖాలుని ప్రాతస్నేహితులే. కాని కొంతకాలమునకు గురుదేవుడు తీవ్రవ్యాధి వాత బడెను. నరేంద్రుని నాయకత్వమున రాఖాలును, ఇతరులును గురుదేవుని సంరక్షించుచుండిరి. దానితోబాటు తీవ్రమగు నాధ్యాత్మికసాధనలను గూడ జేయుచుండిరి. రోజుకు రోజుకు రాఖాలు ధ్యానతత్పరు డగు చుండెను. ఒకనాడు గురుదేవుడు నరేంద్రునితో నిట్లనెను: "రాఖాలునకు ఒకపెద్ద రాజ్యమేల తగిన వివేకమును, సామర్థ్యమును గలవు". నరేంద్రునికి దీనియంతరార్థము తెలియును. సమయము వచ్చినపుడు, రాఖాలునే (బ్రహ్మానంద స్వాములనే) రామకృష్ణమిషన్ ప్రథమాధ్య

ష్యుని జేసెను! గురుదేవు డింకను జీవించి యుండగానే, రాఖాలును 'రాజా' యని అందరు పిలువ నారంభించిరి.

1886 సం॥ ఆగస్టు 16-వ తారీఖునాడు శ్రీరామకృష్ణుడు సిద్ధి నొందెను. అపుడు రాఖాలు ఇతరశిష్యులతోబాటు బారానగర మందలి సన్న్యాసిమఠమును జేరెను. పిమ్మట వా రందరు లాంఛనముగ సన్న్యాసదీక్షను గైకొనిరి. రాఖాలు 'బ్రహ్మానంద' అను పేరును దాల్చెను. కాని తోటి శిష్యు లాతనిని 'రాజా' అనియే సంబోధింతురు!

బారానగరములోని జీవితము, కఠిన తాపసిక జీవనము, అవాఙ్మానసగోచరుని తెలియు ప్రయత్నములో వా రుండిరి. ఆహారవాంఛయే లేదు. మఠజీవితముగూడ సంకుచితముగ దోచి, విశాలప్రపంచములోనికి వెడల సాగిరి. బ్రహ్మానందస్వామి పూరీక్షేత్రమున కేగెను. భిక్షచే జీవనము; నిరంతర భగవద్ ధ్యానము. గురుదేవుని కత్యంతప్రియతము డగు బ్రహ్మానందస్వామి కష్టపడుటను జూచి యితరులు సహింపలే కుండిరి. పిమ్మట బ్రహ్మానందస్వామి బారానగరమునకు, — మఠమునకు — మరలెను. ఇంకను కఠినతపస్సు నొనరించుటకై ఉత్తర హిందూస్థానమున కాయన కొంతకాలమునకు వెళ్ల నిచ్ఛగించెను. ఆయన సంరక్షణకై వివేకానందస్వామి (నరేంద్రుడు) సుబోధానందస్వామినిచూడ పంపించెను. ఈ సంచారములో నర్మదానదీతీరమున తపస్సు జేయునపుడు బ్రహ్మానందస్వామి ఒకసారి ఆరురోజులపాటు తన్మయావస్థలో నుండి పోయెను.

స్వామి ఎట్టి వస్తువును గైకొన నిచ్ఛగింపరు. బృందావనములో వారు కఠిన మగు ఆధ్యాత్మికసాధనల నొనర్చిరి. కూడ నున్న సుబోధానందస్వాములతో గూడ మాట్లాడుట అరుదు. ఒక్కొకసారి భోజనమే యుండదు.

బ్రహ్మానందులు బృందావనములో నున్నపుడు అమెరికాలో వివేకానందుని దిగ్విజయమునుగూర్చి వినిరి. 1894 లో స్వామిజీ ఆలంబజారులోని మఠమునకు మరలిరి. తమ మఠము ద్వారా గురుదేవుని దివ్యసందేశమును ప్రచారము గావింప గోరెను. ఆయన తన 'గురుభాయీ (తోటిశిష్యు) లతో నిట్లు నుడివెను: "మీ జీవితములు, మీ మఠము, అలసిన వారికిని, చింతాభరితులకును సమాశ్వాసనములుగను, ఆశాజనకములుగను, ఉద్బోధకరములుగను నుండ గలవు. మీజీవితములను దీని కను వగు రీతిని నడపుడు".

రామకృష్ణసన్న్యాసిగోష్ఠిని(బ్రదర్‌హూడ్) పటిష్ఠ మొనర్చి, తన పరిమితిలేని శాంతముతోను, ఓర్పుతోను, అసాధారణప్రపంచజ్ఞానముతోను, వివేకముతోను, వివేకానందుని దివ్యసందేశమును భారతమునందు జయప్రద మొనరించెను. బ్రహ్మానందులు వివేకానందుని 'మిత్రుడు, బోధకుడు (ఫిలాసఫర్), మార్గదర్శి'. అతని ఆరోగ్యమును కాపాడెను; సలహాల నిచ్చెను; ప్రయాణపువివరముల నిర్ణయించెను; అతని ఆదర్శముల ననుష్ఠానమునకు దీసికొని వచ్చెను. రామకృష్ణమిషన్ (ప్రచారక) సంఘము స్థాపింపబడినపుడు, వివేకానందుడు దాని 'జెనరల్' అధ్యక్షు డయ్యెను; బ్రహ్మానందుడు కలకత్తా కేంద్రమున నధ్యక్షత వహించెను. కాని 1902 నుండి బ్రహ్మానందుడే తన జీవితాంతమువరకు ప్రధానాధ్యక్షుడుగ నుండెను.

వివేకానంద, బ్రహ్మానందు లిరువురును నిత్యసిద్ధులు ఈశ్వరకోటు లని శ్రీరామకృష్ణుని

వాక్కు. బంధరహితాత్ములు; కాని లోక కళ్యాణార్థము అవతరించిరి.

బేలూరులోని క్రొత్తమఠము 1899 లో స్థాపింపబడెను. 1902 లో వివేకానందుడు సిద్ధిని బొందెను. ఇది తోటిస్వాములకు అశనిపాతమువలె నుండెను. భారమంతయు బ్రహ్మానందులపైనే పడెను. అది అతికష్టమైనది. కాని ఆయన ఎన్నడును తన నిశ్చలతను విడనాడ లేదు. తన కర్మమార్గమునుగూర్చి ఆయన ఇట్లు సెల విచ్చిరి: "మీ మనస్సు నంతటిని భగవదర్పణ జేయుడు. మానసిక శక్తిని వృధా పుచ్చనియెడల, మీ మనశ్శక్తిలో నొక భాగముతోనే. ప్రపంచము నిర్విణ్ణ మగు రీతిని మీ రఖండ కార్యకలాపమును సాధింప వచ్చును'

బ్రహ్మానందులు భారతమంతటను పెక్కుసార్లు ప్రయాణ మొనర్చిరి. సన్న్యాసులు తమ ఆధ్యాత్మిక పురోభివృద్ధిని, ప్రజాసేవను, రెండింటిని కూడ చేయ వలయు నని ఆయన అభిప్రాయము. ఆయనయుపదేశము లతిశక్తివంతములు: విన్నవా రాజన్మాంతము నుత్సాహము పొందుదురు. గురుమహారాజునకును, బ్రహ్మానందులకును ఎన్నో విషయములందు పోలిక; ఆకృతిలో కూడ!

వివేకానందు డస్తమించిన వెనుక, బ్రహ్మానందులు ప్రప్రథమమున కేంద్రసంస్థను పటిష్ఠ మొనర్చిరి. 1908 అక్టోబరులో ఆయన చెన్నపురికి వచ్చెను. ఒకనా డాయన ఒక బ్రాహ్మణ భక్తునియింట భిక్షకు వెళ్లినపుడు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, క్రైస్తవులు, బ్రాహ్మలు, అందరు కలిసి భోజనము చేసిరి. ఇది ఆరోజులలో అపురూపము. స్వామి సాన్నిధ్యమున భేదముల మరచిరి.

మద్రాసునుం డాయన రామేశ్వరము, మధుర మున్నగు క్షేత్రములకు వెళ్లిరి. 1916 జూలైలో ఆయన మరల దక్షిణమునకు విచ్చేసిరి. 4-8-1916 న చెన్నపురియందలి రామకృష్ణమఠపు క్రొత్తకట్టడమున కాయన శంఖుస్థాపన గావించెను. హరిజనులయందు ఆయన కభిమాన మెక్కువ. 6-5-1917 న స్వామిజీ చెన్నపురిలో రామకృష్ణమిషన్ వారి విద్యార్థి గృహము (స్టూడెంట్స్ హోం) యొక్క నూతన భవనమునకు శంఖుస్థాపన గావించెను.

ఆయన ఆఖరుపర్యాయముగా దక్షిణమునకు 1920 లో నేతెంచిరి. ఈసారి రామకృష్ణ విద్యార్థిగృహమునకు ప్రారంభోత్సవమును గావించిరి.

ఉత్తరదేశమునందు ఆయన యాత్రకు వెళ్లునపుడు, ఆయనతోకూడ అనేకయతులును, భక్తులును వెళ్లుదురు. అట్టి తరుణములందు ఆయన ఒక్కొక్కప్పుడు ధ్యానసమాధిలోనికి దిగి పోవును.

"పండినను, పైకి అట్లు కానరాని మామిడిపండు రాఖాలు" — అని గురుదేవుని వాక్కు. ఆయన భక్తకోటి నయస్కాంతము వలె నాకర్షించెను. ఆయన ఎల్లరిని గాఢముగ ప్రేమించును. కాని బయటికి జూపెట్టడు. ఎన్నో జీవితముల నాయన మార్చి వేసెను. ఆయన ఆజ్ఞ అనేకులకు సుగ్రీవాజ్ఞయే. ఆయన ప్రేమశక్తిచే నాకర్షింపబడి, అనేకయువకులు తమసర్వస్వమును త్యాగముచేసిరి. పాత్రత నెరింగియే ఆయన మంత్రదీక్షను ప్రసాదించెడివాడు. ఇతరులయెడ చాల మర్యాదతోను, ఠీవితోను ప్రవర్తించును. ఇతడు యతియా రాజా యనిపించును, ఆయన హావ, భావములు. నిజమున నొకరాజుయొక్క గంభీరాకృతి ఆయన కుండెను.

ఇంతటి మనుష్యుడు బిడ్డలతో నాడునపుడు, ఇతడేనా జగద్విదితు డగు రామకృష్ణగోష్ఠి (ఆర్డరు) నాయకు డని ఆశ్చర్యపడుచురు, చూపరులు.

చివరి రోజులలో ఆయన చాల జబ్బుబడిరి. అప్పుడుకూడ గొప్ప ఆధ్యాత్మిక సంభాషణయే! గొప్పహాస్యసరళియే! కరుణ వెల్లివిరసి ఆయన ఎల్లరిని ఆశీర్వదించుచుండెను. ఇది చూచి, ఆయన ఇహలోకమును విడిచి వెళ్లుచుండెనా యని భక్తులు భయపడు చుండిరి.

శ్రీరామకృష్ణున కొకనాడు దివ్యదర్శన మొకటి కలిగి యుండెను. గంగానదీతరంగముల మీద, వేయిరేకుల కమల మొకటి కొట్టుకొని వచ్చెను. అది ఎల్లెడలను ప్రకాశజ్యోతిని వ్యాప్తి నొందించెను. ఆ పుష్పముపై, శ్రీకృష్ణుని చేతులు పట్టుకొని ఒకపిల్లవాడు నిలుచుండి యుండెను. రాఖాలును గురుదేవుడు మొదట జూచినపుడు, అతడే ఆదివ్యదర్శనమందలి బాలకు డని గుర్తుపట్టెను. రాఖాలు ఇది యెరింగిన, ఈ భౌతికశరీరమును త్యజించు నని భయపడి, గురుదేవుడు ఏకొలదిమంది ఆప్తులకు మాత్రమో యీవృత్తాంతమును దెలియ జేసెను. ఈ అంతిమ దినములలో, తన్మయావస్థయందు బ్రహ్మానందులు సరిగా నిట్టి దివ్యదర్శనమునే గాంచిరి. అంతట జనుల కింకను ఎక్కుడు భయము కలిగెను. కాని, రెండవరోజు సాయంకాలమున (ఏప్రెలు 10, 1922) ఆయన మూసిన కన్నులను, మరి తెరువ లేదు. ఆయన అస్వస్థతయంతయు మూడువారములు మాత్రమే.

ఒక అవతారము ముగిసెను.

వేదారణ్యములో రామకృష్ణమిషన్ వారి సేవ

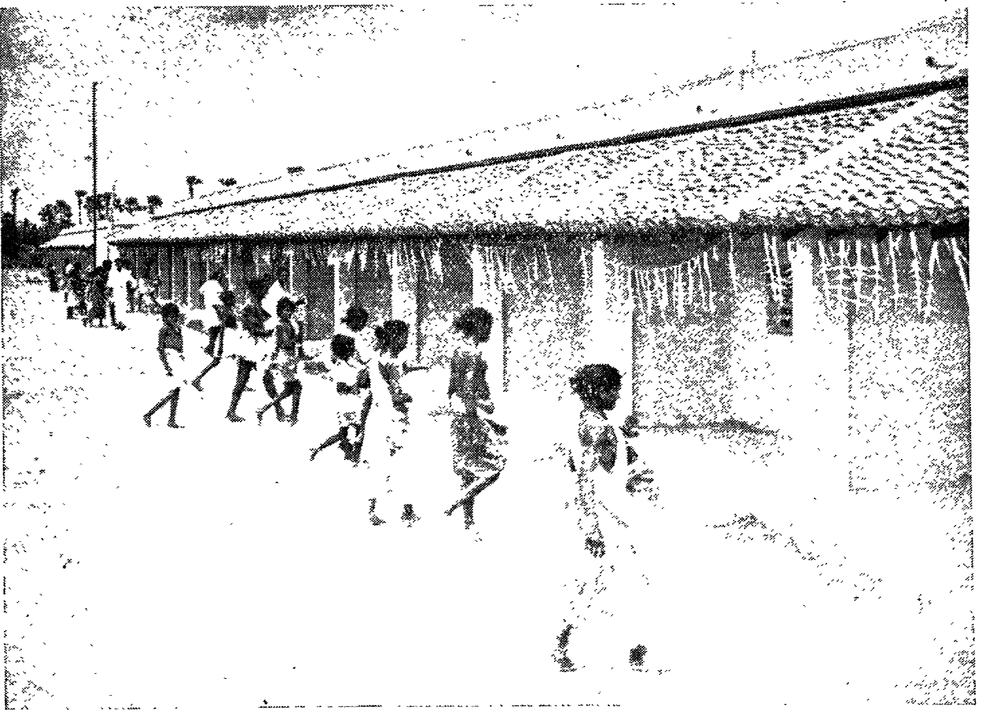
శ్రీ సరస్వతుల చంద్రశేఖరశాస్త్రిగారు

సెప్టెంబరునెల 8వ తేదీనాడు అరవదేశము లోని తంజావూరుజిల్లాకు చేరిన వేదారణ్య పట్టణమునందు ఒక చక్కని యుత్సవము జరిగెను. రెండు మూడు సంవత్సరముల క్రిందట అక్కడ భయంకరమగు తుపాను వచ్చెను. వేదారణ్యమునకు సముద్రము చాల దగ్గిర. అచ్చటికి ఐదారుమైళ్ల దూరములో నున్న పాయింట్ కాలిమర్ వద్ద, కన్యాకుమారివలె మూడుప్రక్కల సముద్రము గలదు. తుపాను సమయమున సముద్రముపొంగి, ఆ చుట్టుపక్కల చాలదూరము ప్రళయమువలె విజృంభించెను. వేదారణ్యములో సముద్రమునైపు సుమారు ఒకమైలుదూరములోనున్న హరిజనవాడ కొట్టుకొనిపోయెను. ఇందువలన చాల జననష్టము కలిగెను.

తుపాను తరువాత కొద్దిరోజులవరకు పైయూర్లనుండి వేదారణ్యప్రాంతమునకు రాకపోకలే అసాధ్యముగ నుండెను. కొంచెము సాధ్యము కాగానే అందరికన్న ముందుగనే చెన్నపట్టణమునుండి శ్రీరామకృష్ణమిషన్ వారు అచటికివెళ్లి, ఘోరనష్టము చెందిన ప్రజలకు సాధ్యమగు సహాయమునంతను చేసిరి. కొన్ని

తిరగలిలో బియ్యపుపిట్టు తీయడం
మంత్రిగారు ప్రారంభిస్తున్నారు, కుటీరపరిశ్రమ పునరుద్ధరణం,
వేదారణ్యము

మహారణ్యం పలసపిపిలిలోని యింట్లో ఉండబోయేవాళ్లు ప్రవేశిస్తున్నారు

దశాబ్దములుగా మన దేశమునందు శ్రీరామకృష్ణ మిషన్‌వారు ఇట్టి సాంఘిక సేవకు ప్రసిద్ధి నొందియున్నారు కావున ప్రభుత్వమువారు వేదారణ్యప్రజలరక్షణపు పనిని మిషన్‌వారి ధైర్యముగా ఒప్పగించిరి

బహుకష్టమైన పరిస్థితులలో మిషన్‌వారు ప్రజలకు ఆహారము, గుడ్డలు మొదలగువానిని అందజేసి కాపాడిరి. అందరికన్న నిస్సహాయులగు హరిజనులకు వీరు మంచి ఇండ్లు కట్టియిచ్చిరి. ఈ యిండ్లుగల ''రామకృష్ణపురము'' వేదారణ్యమునకే ఒక అలంకారముగా నున్నది. వీనిసంఖ్య 200. వీనిలో 128 యిండ్లు కొన్ని నెలలక్రిందట మద్రాసు గవర్నరుగారిచే 'తెరువ'బడినవి. మిగత 72న్ను, ఈనెల 8వ తేదీ మద్రాసు రాజ్యపు 'హోం' మంత్రియగు శ్రీ భక్తవత్సలముగారిచే 'తెరువ'బడినవి. ఈ ప్రారంభోత్సవమునకు నేను వెళ్లియుంటిని.

ఇళ్లు చిన్నవైనను, చక్కగ నున్నవి. భూమినుండి నీటినితోడి సరఫరాచేయుటకు పంపులు గలవు. 'బొంబాయి' పాయిఖానాలు గలవు. ఒక్కొక్కభాగమునకును ప్రత్యేకమగు పేరు గలదు. ఇవి మహాత్ములపేర్ల ననుసరించినవి. ఒకబడి, దంపుడుబియ్యపు పరపతిసంఘము, రామకృష్ణపూజామందిరము మున్నగునవియు గలవు. కావలసినంత ఆరుబయలు గలదు. సాధ్యమగునంత తక్కువఖర్చుతో, అతిశీఘ్రకాలమున నీ యిండ్లు కట్టబడినవి.

మిషనుకుచేరిన సన్యాసి (స్వామిజీ) యొకరును, బ్రహ్మచారి యొకరును ఇచ్చటనే యుండి,. కార్యము ముగిసిన పిదప చెన్నపురికి మరలియున్నారు. ఇచ్చటినుండి మిషన్ మేనేజరు, శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందులు తరచు అక్కడికి వెళ్లివచ్చుచుండిరి. విశేషసమయములందు తక్కుంగల యతులును, బ్రహ్మచారులును అక్కడకు వెళ్లివచ్చుచుండిరి. ఇప్పుడు ఈ వ్యవహారములన్నియు చూచుకొను బాధ్యత ప్రభుత్వమువారికే అప్పజెప్పబడినది.

మిషన్‌కు చేరిన వారియందు గ్రామస్థులకు అతిభక్తి, ప్రేమ. దీనిని నేను కండ్లారజూచి, ఆనందించితిని. స్వామిజీలు తమ్ము వదలి వెళ్లుచున్నందులకు అసంఖ్యాకులు కన్నీరు గార్చిరి.

ఉత్సవదినమున హరిజనకుటుంబములన్నిటికిని చక్కని విందు గావింపబడెను; వస్త్రములొసంగబడెను. సాయంత్రము బహిరంగసభలో మంత్రి, స్వామిజీలు, ఊరిలోని పెద్దమనుష్యులు ప్రసంగించిరి. ఈ విశేషములన్నిటిని ఇండియా గవర్నమెంటు ప్రచారశాఖవారు పటములు తీసిరి. మీ రీ సరికి చూచియుందురేమో. మంత్రియు, తదితరులును రామకృష్ణమిషన్ వారి సేవను వేయినోళ్లను పొగడిరి. సాయంకాలము బడికి మంత్రి ప్రారంభోత్సవమును సలిపెను.

ఆ మూడుదినములు నాకు చిరస్మరణీయములు. ఆదివారమునాడు జరిగిన ప్రారంభోత్సవమునకు యతులతోను, బ్రహ్మచారులతోను కలిసి శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము బయలుదేరి వెళ్లి, మంగళవారమునకు మరలితిని. భక్తులయందు వారికెంతో యాదరణాభిమానములు, వేకువనుండి రాత్రివరకు వారి పరిశ్రమ చాల ఎక్కువ. గృహస్థులుకూడ తమ సొంత పనికికూడ ఇంత శ్రమపడరు, శ్రమపడలేరు. మనమెల్లరము వీరి నిరంతరకార్యదీక్ష నలవరచుకొనవలెను. జై! శ్రీగురుమహారాజునకు జై!!

వార్తలు, విశేషాలు

మద్రాసు శ్రీరామకృష్ణమిషను స్టూడెంట్సుహోము
1956 వ సంవత్సర నివేదిక

ఈ స్టూడెంట్సుహోము మిషనువారి ప్రధాన విద్యాకేంద్రాలలో ఒకటి. నిరాడంబరమును బహుళప్రయోజనమును ఐన దీని చరిత్రలో యాభై రెండో సంవత్సరం నిండింది.

హోములో నాలుగుశాఖలు ఉన్నాయి — కాలేజీశాఖ, టెక్నికల్ శాఖ, సెకండరిశాఖ, ఎలిమెంటరిశాఖ.

కాలేజీశాఖ — ఈ శాఖలో ఉండిన విద్యార్థులు మొత్తం నలభై ఒక్కరు. అందు ఇరవైయెనిమిదిమంది వివేకానందకాలేజీలో చదివేవాళ్లు, నలుగురు ఇంజనీరింగుకాలేజీలో చదివేవాళ్లు. పరీక్షఫలితాలలో హోము తన యెప్పటి స్థానాన్ని నిలుపుకొన్నది. పద్దెనిమిదిమందిలో పదిహేడుమంది నెగ్గారు. ఉపకారవేతనము (స్కాలరుషిపు) తగ్గింపుజీతాలు మొదలైన అనుకూలాలు పొందిన విద్యార్థులు ముప్పైయైదుమంది.

టెక్నికల్ శాఖ — సంవత్సరప్రారంభంలో డెబ్భైయొక్క విద్యార్థులుండినారు. తర్వాత మరిఇద్దరు చేరారు. వారిలో ఎందరికో ఉపకారవేతనాలు తగ్గింపుజీతాలుఉన్నవి. డిప్లొమా పరీక్షలో పద్దెనిమిదిమందిలో పద్నాల్గురు మొదటితరగతిలో నెగ్గారు. పాఠ్యేతరకార్యక్రమాలలో కూడ విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు. సదర్నురీజియనల్ కమిటి(టెక్నికలు)వారి సిఫారసుచేత టెక్నికల్ ఇన్స్టిట్యూటును పెంపొందచేయడానికి కేంద్రప్రభుత్వంవారు ఎనిమిది లక్షలముప్పైవేలరూపాయల ప్రణాళికను అనుమతించారు. ధనంలో విశేషభాగం ప్రభుత్వంవారే ఇస్తారు.

సెకండరిశాఖ — అత్తూరులోని రెసిడెన్షల్ హైస్కూలులో 177 విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. 1956 ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పరీక్షకు కూర్చున్న ముప్పైముగ్గురిలో ముప్పైఒక్కరు ఉత్తీర్ణులయ్యారు. ఉపకారవేతనాల తగ్గింపుజీతాల అనుకూలాలు పొందిన విద్యార్థులు చాలమందిఉన్నారు. నూలువడకడం, నేయడం, కొయ్యపని మొదలైన వృత్తులు దాదాపు అందరు కార్యనిర్వహణగౌరవపరిజ్ఞానార్థం తప్పక నేర్చుకో వలసిందే. ఆటలు మున్నగు పాఠ్యేతరకార్యక్రమాలలోగూడ విద్యార్థులు చాల చురుకుగా పాల్గొన్నారు.

ఎలిమెంటరిశాఖ — 409 గురు బాలికాబాలకులతో 12 సెక్షన్లతో సెంటినరియెలిమెంటరి స్కూలు ఎప్పటిగుడిసెగదులలోనే పనిసాగిస్తూ ఉంది. ఉత్తరమేరూరులోని మల్లియంకరణై యొద్ద హైయర్ ఎలిమెంటరిస్కూలు ఉంది. 161 బాలురు 39 బాలికలు చదువుతున్నారు అక్కడ. వృత్తిపనులను నేర్పడానికి ముందు అక్కడ సేద్యం కొంత నేర్పుతారు. హాస్టలులో భోంచేసే కుఱ్ఱవాండ్రు 30 మంది. హరిజన

వెల్ఫేర్ ఫండువారు ఈ హాస్టలు ఖర్చులు భరిస్తారు.

'హోమువార్షికోత్సవం' 26-2-1956 నాడు జరిగింది. శ్రీ కె. సంతానంగారు అధ్యక్ష్యం వహించారు, శ్రీ సి. సుబ్రహ్మణ్యముగారు ఉపన్యసించారు.

హోము సెక్రటరిగా ఇరవైనాలు గేండ్లు ఘనత వహించిన శ్రీమార్ సి. రామానుజాచార్యుల వారి మరణంచేత ఆ సంస్థకు కలిగిన నష్టం అపారం. సెక్రెటరిపదవిని శ్రీ ఎస్. కృష్ణయ్యారు గారు ఇటీవల అధిష్ఠించారు.

హోము అధికారులు ఉదారవిరాళా లొసంగిన మహాశయులకు తమకృతజ్ఞతను తెలుపుకొంటూ ఈ సేవావ్రతం దినదినాభివృద్ధిగాంచుతూ సాగవలె నని వేడుకొంటున్నారు.

— హరిద్వారం కంఖాల్ రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమం

ఈ సేవాశ్రమానికి యాభై ఆరో సంవత్సరం నిండింది. 1901 వ సంవత్సరంలో శ్రీవివేకానందస్వాముల నియమానుసారం శ్రీకల్యాణానందస్వామి ఇచ్చట యాత్రికులకు వైద్యసేవకై యాభై మంచాల చిన్న వైద్యశాల నారంభించారు. ఇప్పుడు పెక్కుప్రాంతాలప్రజలు ఇక్కడికి వస్తూ వైద్యసాహాయ్యం పొందు తున్నారు. దేశస్వాతంత్ర్యప్రాప్తి కనంతరం ప్రదేశప్రభుత్వంవారున్నూ కేంద్రప్రభుత్వంవారున్నూ ఈ సేవాశ్రమానికి ధనసాహాయ్యం చేస్తున్నారు. ఇన్ పేషంటు ఔట్పేషంటుశాఖలు రెంటిలోను వైద్యానికి వచ్చే వారి సంఖ్య ఎక్కువౌతూ ఉంది. అనుభవశాలురైన వైద్యపట్టభద్రులు ఇద్దఱు ఉచితముగా వైద్యసేవ చేస్తున్నారు. ప్రదేశారోగ్యశాఖవారున్నూ, ఇంజినీరింగు ఇలాకావారున్నూ 1,55,000 రూపాయలు విరాళం ఇచ్చారు. నీటివసతులు ఆరోగ్యసౌకర్యాలు చేయ పూనుకొన్నారు. వైద్యుల ఇండ్ల కట్టుబడి ఈ సంవత్సరం పూర్తి ఐంది. ఎక్స్ రే శాఖ క్రొత్తగా నెలకొల్పబడింది. ఉత్తరప్రదేశ సర్కారువారు హరిద్వారపుసంతనిధినుండి 5000 రూపాయ లిచ్చారు. ఇండియన్ యూనియన్ ఆరోగ్యశాఖవారు ఆసుపత్రికి వలసిన సామానులను కొనడానికి 36000 రూపాయల మూలధనం ఇచ్చారు.

కడచిన సంవత్సరం ఇన్ పేషంటుశాఖలో ఉండిన రోగులు మొత్తం 1569 మంది. సరాసరి ప్రతిదినం 35 మంచాలు ఉపయోగంలో ఉండేవి. వ్రణవైద్యం పొందినవారు 166 మంది. ఔట్పేషంటు శాఖలో మందుతీసికొన్న రోగులు 89,754; అందులో 24,985 మంది క్రొత్త రోగులు, 64,769 మంది ప్రాతవారు. చిన్న కుఱుపుల చికిత్స చేయించుకొన్నవారు 749 మంది. ఆస్పత్రిపరీక్షా కేంద్రంలో పలురకాల శోధనలు మొత్తం 2860 జరిగాయి. సేవాశ్రమ గ్రంథాలయంలో ఉన్న గ్రంథాల సంఖ్య 4,288; కడచిన సంవత్సరం క్రొత్తగా చేర్పబడ్డ గ్రంథాలు 53. పత్రికాపఠనాలయానికి 17 మాసపత్రికలు, 6 వార్తాపత్రికలు వస్తాయి. శ్రీవివేకానందస్వామి జయంతి నాడు 2,500 మంది దరిద్రనారాయణులకు అన్నసంతర్పణ జరిగింది. 114 మంది బాలికాబాలకులు 'ఒప్పగింత' 'ఉపన్యాసం' పోటీలలో పాల్గొన్నారు. అగ్రశ్రేణిలో నెగ్గిన ముగ్గురికి 100 రూపాయల బహుమానాలు ఇయ్యబడ్డాయి. న్యూఢిల్లీ రెడ్క్రాస్ సొసైటివారు వెన్న తీసిన పాలు నిండిన 11 పెద్ద తపేలాలు ఇనాముగా ఇచ్చారు. కావున పేదశిశువులకు చూలిం

తలకు పాలు ఉచితంగా ఇవ్వగలిగారు. పాల పొడియు వెన్నయు మందులును వేఱుచోట్ల నుండి సైతం ఉచితంగా లభించాయి. 1956 లో జరిగిన అర్ధకుంభమేళములో ఎన్నో విధాలుగా సేవాశ్రమం, రోగులకు సేవ చేసింది. సంవత్స రానికి మొత్తం వచ్చుబడి రూ. 70,899-5-3 లు; వ్యయం మొత్తం 75,699-6-0; కావున వచ్చుబడికంటె వ్యయం రూ. 4,800-0-9 లు ఎక్కువ.

తమకు తోడ్పడ్డ ప్రభుత్వాలవారికిన్ని, సంఘాలవారికిన్ని, చందాదారులకున్నూ, ఇతరులకున్నూ సేవాశ్రమనిర్వాహకులు తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుకొంటున్నారు. ప్రస్తుతం సేవాశ్రమానికి ఉండే జరూరు అక్కఱలు — (1) పశువులకొట్టాము కట్టుబడిచే ఎక్కువగా ఖర్చైన రూ. 1,800/- లు; (2) కాలువ మెట్లకట్టుబడిచే ఎక్కువగా ఖర్చైన రూ. 5,200/- లు; (3) నిర్వాహభవనానికి గ్రంథాలయమండపానికి రూ. 50,000/- లు; (4) 20 మంచాల గది కొకదానికి రూ. 40,000/- లు; (5) వంటిల్లు - సామగ్రిగది - భోజనశాలలకు రూ 25,000/- లు; (6) వైద్యాధికారులకు రూ. 14,000/- లు; (7) 40 అల్మారాలకు రూ. 3,000/- లు; (8) మంచానికి రూ. 8,000/- ల చొప్పున 33 మంచాలకు కావలసిన మూలధనం రూ. 2,64,000/- ఇట్లు మొత్తం 4,03,000 రూపాయల అంచనాగల సేవలు జరుగ వలసి ఉన్నాయి.

శ్రీవివేకానందస్వాముల ఉపదేశానుసారం మానవసేవే మాధవసేవగా భావించి పాటుపడుతూ ఉంది ఈ సేవాశ్రమం. ఆస్పత్రిని, అక్కడ జరిగే సేవను ప్రత్యక్షంగా చూచిన వారు ఆ సేవాప్రాశస్త్యాన్ని భక్తిశ్రద్ధలను, కొనియాడి ఉన్నారు. సేవాశ్రమసేవాకార్యక్రమానికి తోడ్పడ నెంచిన ఉదారమహాజనులు తమ విరాళాలను "జెనరల్ సెక్రిటరి, రామకృష్ణమిషన్, బేలూరుమఠంపోస్టు, హౌరా జిల్లా, పశ్చిమబంగాళం" అనే విలాసానికో, "రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమ కార్యదర్శి, కంఖాలుపోస్టు, సహరన్పూరు జిల్లా, ఉత్తర ప్రదేశం" అనే విలాసానికో పంపవలసిం దని ప్రార్థన.

అశ్రుతర్పణం

శ్రీ ఆద్యానందస్వామి తమ 61 వ యేట చండిగడ్ లో ఆగస్టు తే 30 ది రాత్రి 2 గంటలకు మహాసమాధి నొందారు. పూర్వాశ్రమంలో వీరి పేరు సువిమలపాల్, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయంలో పట్టం పొందారు; మాతృశ్రీతోను, శ్రీశ్రీ మహారాజుతోను, ప్రేమానంద స్వామితోను తమకు ఒనగూడిన సమాగమాలచే ఉత్సాహం పొందారు. ఢాకాకేంద్రం ప్రారంభింపబడ్డప్పుడు కార్యనిర్వహణంలో ప్రముఖంగా పాల్గొన్నారు, మాతృశ్రీకి శిష్యులయ్యారు, 1920 లో ఢాకా రామకృష్ణమఠంలో ప్రవేశించారు, 1926 లో సన్న్యాసదీక్ష స్వీకరించారు, సింగపూరు కేంద్రానికి ప్రథమాధ్యక్షులుగ ఉండినారు (1928-33); 1934 లో దక్షిణాఫ్రికాలో పర్యటించి ఉపన్యాసాలు చేశారు. 1939 లగాయతు 1947 వరకు లాహోరు కేంద్రానికి అధ్యక్షులుగ ఉండినారు, చండిగడ్ లో ఆశ్రమనిర్మాణానికి ధనం ప్రోగు చేస్తూ ఉండి తటాలున హృద్రోగంచే అస్తమించారు. వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగును గాక!

గ్రంథసమీక్ష

శ్రీరామచరితమానసము
శ్రీమదాంధ్రతులసీరామాయణము

(ద్విపదకావ్యము - బాలకాండము)

ఆంధ్రీకర్త - శ్రీ కేశవతీర్థస్వామి, ప్రాప్తిస్థానం - శ్రీరామతీర్థసేవాశ్రమం, పిడుగురాల పోస్టు, గుంటూరు జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్, పుటలు – 501, వెల – ఐదు రూపాయలు.

'శ్రుత్వా రామకథానాదం శిరః కస్య న కమ్పతే' 'రామకథను విని తల ఊపనివాడెవడు' అన్నారు పెద్దలు. రామాయణాలలో విశ్వోపజీవ్యమైన రామాయణం శ్రీవాల్మీకులది. దేశభాషలలోకూడ రామకథకు గల ప్రాధాన్యం అనితరసాధారణం రామభక్తాగ్రేసరుడు తులసీదాసగోస్వామి. అతని విశిష్టరామకథానుభూతి 'శ్రీరామచరితమానసం' అను పేర హిందీలో వెలసింది. దానిని ఆంధ్రీకరించి ఆంధ్రులకు అందజేసే మహోపకారం శ్రీకేశవతీర్థస్వాములు నెరవేర్చారు. వీరు తమ అనువాదంలో అననురూప వ్యర్థ పాదపూరణాల ప్రసక్తి లేకుండునట్లుగా ద్విపదఛందమును ఆశ్రయించడం మిక్కిలి ఉచితంగా ఉంది. కవితాధార నిరర్గళము సరళము మధురము. మూలగ్రంథస్వారస్యాన్ని అన్యూనాతిరిక్తంగా చూటిలిచ్చే అనువాదం ఇది అంటేఅతిశయోక్తి కాదు.

శ్రీమహర్షిజీవితకథామృతము

కాకినాడ పి. ఆర్. కాలేజి ఆంధ్రాధ్యాపకులైన విద్వాన్ శ్రీబులుసు వేంకటేశ్వరులు, ఎమ్. ఏ. గారు రచించిన ఈ గ్రంథపు తొలిభాగం 1953 లో నాల్గో ముద్రణం పొందింది; మూడోభాగం 1956 లో మూడోముద్రణం పొందింది, ఐదోభాగం 1956 లోనే తొలి ముద్రణం పొందింది. ఈ మూడు భాగాలు సమీక్షార్థం మాకు అందాయి. ఒక్కొక్క భాగం వెల రెండురూపాయలు. 'సరసపద భూయిష్ఠ' మనీ, 'సకలపురాణసార' మనీ. 'సమ్మిళితప్రాచీనార్వాచీనకవితాసంప్రదాయ' మనీ, 'ప్రవీణరచన' యని, 'సారళ్యగాంభీర్యయుతద్రాక్షాపాక' మని. 'పృసిపాలకైనా చిత్తసంస్కారాపాదక' మని తొలిభాగాన్ని శ్రీరామకృష్ణప్రభలో సమీక్షిస్తూ లోగడ శ్రీచిరంతనానందస్వాములు పలికిన పలుకులు, తొలిభాగంగుఱించియే కాక, ప్రతిభాగంగుఱించిన్నీ చెప్పదగినవి ప్రత్యక్షర సార్థకాలు.

భారతీవ్యాసములు

1955 లో వెలువడిన ఈ సంపుటంలో శ్రీబులుసు వేంకటేశ్వర్లుగారి సారస్వతవ్యాసాలు పండ్రెండు భారత్యాదిపత్రికలలో ముద్రిత పూర్వాలు ఏకత్ర క్రోడీకరింపబడ్డాయి. 248 పుటలు; వెల : సాదాప్రతి రెండు రూపాయలు, గ్లేజు కాగితము క్యాలికో బైండు మూడు రూపాయలు, విమర్శసారస్వతంలో ప్రముఖ స్థానానికి అర్హత గల గ్రంథం ఇది.

్మపహారము

[సర్వలోకేశ్వరశతకము]

రచయిత – విద్వాన్ బులుసు వేంకటేశ్వరులు; 1955 డిసంబరులో పునర్ముద్రితం; వెల అర్థరూపాయి; 'శర్వా సర్వలోకేశ్వరా' అను మకుటము గలిగి గురుశివాభేదరూపకమైన ఈ

శతకం భక్తిరసగుళిక, పరమార్థరచనాతృషితు లకు పరమనిర్వృతికరం.

భక్తిగీతాలు

రచయిత – విద్వాన్ బులుసు వేంకటేశ్వరులు; 1950 సెప్టెంబరు భారతినుండి పునర్ముద్రిత మైన పదివృత్తాల గణేశస్తుతి; 1953 హిందూసుందరిపత్రిక నుండి పునర్ముద్రిత మైన పండ్రెండు వృత్తాల శివస్తవము; శ్రీసీతారామ నామసంకీర్తనమందిర రజతోత్సవ సంచికనుండి పునర్ముద్రిత మైన ముప్పైవృత్తాల 'శ్రీరామ నామము'; ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలోనుండి పునర్ముద్రిత మైన పదుమూడు సీస పద్యాల 'భరతమాత'; త్రిలిఙ్గపత్రికలో నుండి 'దేవా'అనుశీర్షికతో పునర్ముద్రిత మైన 'సమ వృత్తాష్టకం'; 'గురుదేవా' అను పద్యపంచకం— ఈ కూర్పులో చేర్పబడ్డాయి. రచనలో రచయితగారి కృతహస్తతకు ఇందలి ప్రతిపద్యమూ ఒక ఉదాహరణమే. వెల అర్ధరూపాయి.

శాంభవీశతకము

శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వర ప్రణీత మైన యిందులో 'శాంభవీ' మకుటవిరాజితాలై మకరందపేశలా లైన నూటైదుపద్యాలే కాక, బ్రౌనింగు అను నాంగ్లకవిగారి 'ఆండ్రియాడెల్ సార్టో' అను గ్రంథంలోని ఆంఢ్రియా పశ్చాత్తాపఘట్టానికి అనువాదా లైన 16 పద్యాలు, 'ఆస్‌–యు–లైక్–ఇట్' అను నాటకంలో జక్వీస్ భాషితంగా ఆంగ్లకవివరేణ్యు డైన షేక్స్పియరు వర్ణించిన 'ది సెవెన్ ఏజెస్ ఆఫ్ మాన్' అనుదానికి అనుగుణంగా మానవజీవితాన్ని సప్తాంకవిరాజితనాటకంగా రూపొందించి 'జీవిత నాటకం' అను పేర పొందుపఱచిన 14 పద్యాలు; ఒకసంవత్సరం తమ పుట్టిన రోజున కవిగారి హృదయమున ఉప్పతిల్లిన భావాలను 'సింహావలోకనం' అను పేర తెలిపే 12 పద్యాలు ఉన్నాయి. కవితయే కాక విషయప్రకీర్ణకతయు ఇందు స్పృహణీయం. వెల అర్ధ రూపాయి.

అష్టావక్రసంహిత

సంస్కృతంలో ఇది అద్వైతసారం అన దగ్గ గ్రంథం. వేదాంతగ్రంథాంధ్రీకరణదక్షులైన శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వరులుగారి తియ్యని తెలుగుఫణితిలో ఇది యావదాంధ్రోపజీవ్యామృతంగా వెలసింది. పుటలు 54, వెల తెలియదు.

అరుంధతీవసిష్ఠము

ఉత్తమగార్హస్థ్యపాతివ్రత్యధర్మాలకు నిత్యలక్ష్యభూతు లైన వసిష్ఠారుంధతుల భవ్యచరిత్రమును ప్రతిపాదిస్తూ ఆశ్వాసత్రయవిరాజితమైన బులుసు వేంకటేశ్వర్లుగారి యీ పద్యకావ్యం శ్రీ సోమయాజిగా రన్నట్లు సర్వగుణభవ్యం కావడమే కాక ఈ కాలంలో సర్వేతరవిలక్షణంగాను ఉంది. వెల: రూ. 2/- శ్రీ వేంకటేశ్వరుల గ్రంథాల కన్నిటికిని ప్రాప్తిస్థానం: 'బి. వి. అండ్ సన్సు, రామారావుపేట, కాకినాడ'

ప్ర

నారద భక్తి సూత్రములు

అనువాదకులు : శ్రీ దొడ్ల వేంకటరామరెడ్డిగారు

శ్రీ త్యాగీశానందస్వాములవారి ఆంగ్ల గ్రంథమున కిది తెనిగింపు. భక్తిని గూర్చిన సమస్త విషయములును ఇందు విపులముగ నున్నవి. భాష సులభము, సరళము.

310 పుటలు — వెల : రూ. 3/-

శ్రీ శారదా ప్రసంగములు

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ వెదురుమూడి వేంకట కృష్ణరావుగారు

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతి, ఆదర్శయోగిని, ఆదర్శ మాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు.

"...ఈ గ్రంథము ఆంధ్రదేశమున అక్షరాస్యులగు స్త్రీలెల్లరు జదువదగినది..." —త్రిలిజ్గ

312 పుటలు — (ప్రథమ ముద్రణము) — వెల : రూ. 2-50

కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము

అనువాదకులు : శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

హైందవ సంస్కృతిని ఎన్నో శతాబ్దములుగా పోషించి యభివృద్ధినొందించిన గుణకర్మ విభాగమూలమగు చాతుర్వర్ణ్యవ్యవస్థ మతాచార్యకైతవముచే మార్పబడి, భ్రంశమొంది, దేశపతనకారియయ్యెననియు దేశాభ్యుదయమును ఇప్పుడు మరల సాధించుటకు హరిజనులు మొదలు సర్వనిమ్నజాతులకు సాంఘిక, ఆర్థిక, వైజ్ఞానిక, పారమార్థిక ఉన్నతిని కలిగించి సర్వతోముఖసామ్యమును కల్పింపవలెననియు శ్రీ వివేకానందస్వామి ఈ గ్రంథమున ఉద్ఘాటించియున్నాడు. దేశాభ్యుదయమును అభిలషించువారందఱికిని అవశ్యపఠనీయమగు గ్రంథము.

116 పుటలు — అందమైన కూర్పు — వెల : రూ. 1/-

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

శ్రీ బ్రహ్మానంద బోధనలు

(శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి జీవితోపదేశములు)

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

"శ్రీ రామకృష్ణదేవునియొక్క పారమార్థిక పుత్త్రుడు" అని పేరొంది, శ్రీ వివేకానంద స్వామితో ఇంచుమించు సమానౌన్నత్యము నొందిన భక్తిజ్ఞానసిద్ధుడగు మహాపురుషుని సవిస్తర జీవితమును, దివ్యోపదేశములును గల యీ గ్రంథము జిజ్ఞాసువుల కందఱకు అవశ్య పఠనీయము, మహోపకారకము.

త్రివర్ణముఖచిత్రము, శ్రీ రామకృష్ణునియొక్కయు, శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామియొక్కయు ఛాయాచిత్రములు గలవు.

344 పుటలు (ప్రథమ ముద్రణము) వెల: రూ. 3-50

శ్రీ శారదాదేవి

రచయిత: శ్రీ నండూరి బంగారయ్యగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్.

శ్రీ శారదాదేవి దివ్యజీవితము ఇందు వివరముగ, మనోహరభాషలో చిత్రింపబడి యున్నది. ఆమె హృదయము నెఱుంగగోరు భక్తు లీ గ్రంథమును జదివి తీరవలయును! క్రొత్తవిషయ మెంతో సేకరించి కూర్పబడిన యద్భుత గ్రంథము.

144 పుటలు వెల : రూ. 1-25

పవహారి బాబా

(శ్రీ వివేకానందస్వామి ప్రణీతము)

అనువాదకులు :

శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి. ఏ.

ఇది కాశికి చేరువ గాజీపూరులో నుండిన యొక గొప్ప ఋషీశ్వరుని అత్యద్భుత జీవిత చరిత్ర! శ్రీ వివేకానందస్వామి ఈ మహనీయునియెడ అత్యంత భక్తిప్రపత్తులు గలిగి ఈయనకు శిష్యుడు కాగోరె నన్నచో ఈయన గొప్పతన మిట్టిదని వివరింప నవసరములేదు.

30 పుటలు వెల: 25 న. పై.

అడ్రెసు: మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4